

Szerkesztőség:

Arad, Acsoz-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.).

Sürgönycim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

# ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej

Fél évre ... .. 480 Lej

Negyed évre ... .. 240 Lej

Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bücsürestiben 50 banival több

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

## Nemzetek Locarnója.

A nemzetiségi kérdés megoldása Svájcban.

Irta: Fritz Machatschek dr.,  
a zürichi tudományegyetem tanára.

(Az Aradi Közlöny zürichi tudósítójától.) A középeurópai utódállamok nemzeti kisebbségei a háború befejezése óta kétségbeesett harcot folytatnak jogaikért, amelyeket a kormányok még mindig nem akarnak respektálni. A trianoni békeszerződés területi változásai következtében a kisebbségi kérdés a magyarság legrövidebb problémájává lett. Az utódállamok politikusi sokszor szeretnek hivatkozni arra, hogy államuk Svájc mintájára oldották meg a nemzetiségi problémát, ez az állítás azonban nagyon messze esik a valóságtól. A probléma fontosságára való tekintettel a következőkben közöljük Machatschek Frigyes dr., zürichi egyetemi tanár tanulmányát arról, hogy Svájc miként oldotta meg a nemzetiségi kérdést.

Svájcban három nagy nemzet, három különböző kultúra élnek egymással békében, működnek együtt anélkül, hogy a határon túli testvéreikkel a kulturális kapcsolatot feladták volna. Ez a harmónia nem régi keletű, a jelenlegi népállam az 1847—48. évi harcok után alakult ki az összes nemzetiségek részvételével. Svájc lakosságának 71 százaléka német, tehát a német többség olyan nagy, mint amilyenvel egyetlen középeurópai állam sem dicsekedhet. A franciák arányszáma 21 százalék, az olaszoké 6 százalék és a graubündeni rótorománok az összlakosság 1 százalékát teszik ki.

A demokratikus államelvnek megfelelőleg már 1848-ban megvalósult az egyenjogúság, a szövetségi alkotmány 109. paragrafusa ugyanis a következőket mondja ki: „Svájc három főnyelve a szövetség hivatalos nemzeti nyelvei.”

Ennek megfelelőleg egyformán alkalmaznak államnyelvként, az összes törvényeket, rendeleteket mindhárom nyelven bocsátják ki és mindhárom szöveg egyaránt autentikus. A szövetségi parlament és a legfelsőbb szövetségi törvényszék szintén egyaránt használja mindhárom nyelvet. A szövetségi tanácsosok (miniszterek) és a képviselők beszédeiket anyanyelvükön tartják és jelentéseiket anyanyelvükön fogalmazzák meg, azonban a tanács, illetőleg a parlament minden tagjának kívánságára a számára idegen beszédet, vagy jelentést nyomban lefordítják a többi nyelvekre is.

A legfelsőbb törvényszék és a törvényszéki tanács összetétele szigorúan paritásos alapon történik és jellemző, hogy a köztársaság jelenlegi elnöke, aki egyúttal a külügyi hivatal vezetője, a legkisebb nemzetiséghez tartozik. A teljes egyenjogúság alapelveitől csak tisztán gyakorlati szempontból tekintenek el olykor. Így például a kicsiny bankjegyeken helyszüke miatt elmarad az olasz felírás. Ahol csak egy felírás számára van hely, például az aprópénzekben, semleges nyelvet választanak, az említett esetben a latin felírást alkalmazzák. A nagy költségek és nehézségek ellenére Svájc szigorúan betartja a három nyelv egyenjogúságát és ennek az elvnek alkalmazása igen hasznos a nemzetiségi béke megőrzése szempontjából.

Az egyes kantonok szintén hasonlóképpen oldották meg a nyelvi kérdést. A 14 egynyelvű kanton természetesen a nyilvános életben megtartotta az egynyelvűséget. A egyes la-

kosági kantonok azonban teljesen a szövetségi állam példáját követik. A berni kantonban a németek például túlnyomó többségben vannak, mindamellett a francia nyelv egyenjogú a némettel. A wallisi kanton lakosságának megoszlása a következő: 61.000 német, 40.000 rótoromán és 18.000 olasz. Ebben a kantonban ez a három nyelv a hivatalos és itt a szövetség törvényei és rendeletei a három főnyelven kívül rótorománul is publikációra kerülnek.

Igy vált Svájc a nemzetiségi állam ideális típusává az összes nemzeti komponensek egyenjogúsításával. A német többség maga mondott le történelmi előjogairól, nem hivatkozva arra, hogy az államot ő alapította meg és évszázadokon át védelmezte külső ellenségekkel szemben, sőt az olasz s francia polgártársak ellenére, akik gyakran a külső ellenség-

hez csatlakoztak. Ennek a teljes egyenjogúságnak következtében minden nemzet ápolhatja sajátosságait, élheti külön nemzeti életét és szabadon hangsúlyozhatja a határon túli testvérekhez való rokonságát anélkül, hogy az állam ennek kárát látná. Az olaszok és franciák sokszor rendeznek nemzeti tüntetéseket anélkül, hogy a német többség megütközne ezen, vagy pláne rossznéven venné ezt.

A jelenlegi gazdasági krízis, amely ép úgy sújtja Svájcot, mint a többi kontinentális államokat, még közelebb hozta egymáshoz az államszövetség különböző nemzeteit. Vajjon valóban lehetetlen, hogy más államok, amelyek oly nagyon szeretik hangsúlyozni demokratizmusukat, utánozzák a svájci példát és ennek mintájára oldják meg a nemzetiségi problémákat?

## Vihar a magyar nyelv körül Arad tanácsában.

Baga János magyar felszólalását nem engedték meg. — Angel István dr. polgármester székfoglalója. — Megválasztották a tanács női tagjait.

(Arad, február 7.) Ma délután négy órakor tartotta meg alakulása óta első ülését Aradváros tanácsa. Már jóval korábban gyülekeztek a városatyák, akik élénkben vitatták a tárgysorozatot egyes pontjait, míg mások elvonnak és megbeszélést tartottak, hogy kit válasszunk be a permanens bizottsági tagsági helyre. Pontban négy órakor Boneu Vazul prefektus és Angel István dr. polgármester el-

foglalták az elnöki asztalnál helyüket. Angel István dr. üdvözölte a megjelenteket, majd Stefanut Sabini főjegyző felolvasta az elmúlt tanácsülés jegyzőkönyvét. Ezután ismét Angel István dr. polgármester emelkedett szólásra, bejelentette, hogy a belügyminiszter megerősítette Aradváros polgármesterévé történt megválasztását s egyben a következő székfoglaló beszédet tartotta:

### Angel polgármester székfoglalója.

— Hosszabb szünet után, amely idő alatt a város tanácsa nem működhetett, ma végre megkezdhetjük munkánkat, hogy a város virágzását és a polgárság boldogulását elősegítsük. Én, mint a város polgármestere, ma nem adhatok meghatározott részletekre is kiterjedő programot, mert azt mindig a gazdasági és pénzügyi helyzet szabja meg. Elsősorban el kell intézni a sürgős ügyeket oly módon, mint ahogyan az sürgősségük és fontosságuk kívánja. Ezért már a mai ülés tárgysorozatán szerepelt a legfontosabb, megoldásra váró kérdés: a villamos és autbuszközlekedés kérdése. Munkánkban csak a közérdek szem előtt tartása vezethet, respektálva a mindenkori törvény szellemét. Én a magam részéről kötelezőleg kijelentem, hogy úgy, mint eddig is tettem, az egyenlőség alapján kizárólag a közérdeket, a lakosság érdekét akarom szolgálni. A mai naptól kezdve a városházára a becsület, a jog, az igazságosság és az erkölcs költözik be. A kormány és a kormány itteni képviselője leszögezték előttem, hogy a politikát ki kell zárni a városházáról és kinevezésem alkalmával Goga és Goldis miniszterek maguk mondták, hogy ne tekintsem magam valamely politikai párt exponensének, hanem kizárólag a város és polgárai reprezentánsának. Én pedig, mint a város polgármestere, kijelenthetem, hogy sohasem tekintettem magam a múltban sem egyetlen politikai párt exponensének sem, (nagy taps), hanem a város öszpolgárságát képviselem mindig és mindenütt. (Taps.) Így akarom ezt a jövőben is. Köszönöm Önöknek azt a bizalmat, amellyel engem a polgármestri székbe kandidáltak és újra kijelentem, hogy kizárólag a közérdek vezet és fog vezetni engem minden cselekedetemre. Most pedig kérem az Isten segítségét, munkánkhoz, hogy

egyetértőn és harmóniában dolgozhassunk a város jólétéért.

Az új állandó választmányi tag.

Nagy és lelkes éljenzés követte a polgármester székfoglaló beszédét. Amikor végül lecsillapult a tapsvihár, megkezdődött a tanácskozás. Angel dr. bejelentette a tárgysorozat legközelebbi pontját: egy permanens bizottsági tag megválasztását. Itt Papp Tivadar dr. szólalt fel, aki annak a véleményének adott kifejezést, hogy a permanens tagsági helyre a sorban következő póttagot kell behívni. Iancu Cornel dr. ezzel szemben a választás szükségességét fejtette, Angel polgármester pedig kijelentette, hogy a belügyminiszterumban megtárgyalta ezt a kérdést és ott kijelentették, hogy feltétlenül választás után kell betölteni az üresedésben levő tagsági helyet. Moldován József a hivatalos javaslat mellett szólal fel, majd megejtik a választást. A szavazatokat Moldován József és Vass Gusztáv szedték be a tagoktól. Az összeolvasás után kihirdetik az eredményt, amely szerint az ötödik permanens-bizottsági tag 19 szavazattal dr. Moldován Silvius eddigi póttag lett. A megüresült póttagsági helyre azután Raicu Aurél dr.-t választották meg 23 szavazattal. A munkás tanácsosok nem szavaztak egyik szavazásnál sem. Ezután következett a három női tanácsos tag kooptálása, amelynél váratlanul nagy vihar tört ki.

Vihar a magyar nyelv körül.

Mielőtt a választást megkezdtek volna, Vostinár György munkás-tanácsos arra kérte a tanácsot, hogy a három női tanácsos között egy munkás-tanácsosnő is szerepeljen, mint az a múlt tanácsban is volt. Utána Baga János állott fel, aki magyarul akart a tárgyhöz szólalni, amikor dr. Borneas Gyula városházi felugrik és a közigazgatási törvényre hivat-

kozva, követeli, hogy Baga Jánostól vonják meg a szót, mivel a törvény szerint csak a legfelsőbb közigazgatási bizottság engedélyével lehet a tanácsban más nyelven beszélni, mint az állam nyelvén.

**Baga:** Aradváros magyarsága nevében követelem, hogy hagyjanak beszélni...

Ezekre a szavakra aztán teljes erővel kitor a vihar, szinte mindenki beszélt, mondott, kiáltott valamit, de a hangkaoszból egyáltalában nem lehetett érteni, ki mit mond. Borneas dr. egészen az elnöki emelvényig jön előre és ott kiáltja: — Kérem, hogy respektálják a törvényt!

Végre nagynehezen elcsendesült a vihar, a kedélyek lehiggadnak, valamelyes csend lesz, mire **Borneas** Vazul prefektus szólal fel: — A közigazgatási törvény kimondja, hogy csak a legfelsőbb közigazgatási tanács engedélyével lehet a városi tanácsban a kisebbségek nyelvét használni. Javaslato fogunk erre vonatkozólag a közigazgatási tanácsnak tenni, hogy a magyar tanácstagok a tanácsban használhassák anyanyelvüket.

A kijelentést a tanács tagjai megnyugvással fogadták, de nyomban azután egy-két megjegyzés hangzik el, s ekkor ujult erővel tör ki a vihar.

**Vostinár:** — Ha nem engedik a magyar tagokat beszélni, miért nem zárják ki a tanácsból őket?

**Baga** is szólni akar, de **Borneas dr.** újra kiáltja: — Tiltakozom...

A zaj alatt **Angel István dr.** polgármester hevesen rázza a csengőt, de hiába, a lármába még a karzatról is belekiabálnak. Végül öt percre felfüggesztik az ülést, hogy a kedélyek lecsillapodjanak.

#### A női tagok megválasztása.

Szünet után aztán tovább folyik a heves vita a tanácstagok között. A román tanácstagok nagy része azon a véleményen van, hogy ha az történt volna, hogy valamely magyar tanácsos az állam nyelvén kezdi a beszédét és azután bejelentve, hogy nem bírja az állam nyelvét, engedélyt kér a tanácstól beszédének magyarul való folytatására, nem történt volna meg az incidens. Így azonban **Baga János** beszédében provokálást láttak, miután engedélyt sem kért arra, hogy más nyelven beszélhessen, mint az állam nyelve. A hivatalos vélemény pedig az volt, hogy erre vonatkozólag amúgy is megbeszélés volt a magyar tagokkal és nem sokára megérkezik a legfelsőbb közigazgatási bizottság erre vonatkozó engedélye, amivel azután megszűnnek az ilyen viták. Végre, nagy nehezen lecsillapodik a hangulat és meg lehet kezdeni újra az ülést. Megkezdődik a szavazás a női tagokra. A szavazatok összeszámolása után kihirdetik az eredményt, amely szerint a három női tag: **Goldis Lászlóné, dr. Marcus Mihályné és Vársárhelyi Janka.** Szavazatot kaptak még: **Fopp Aurélné, dr. Marsieu Justinné, dr. Botis Tivadarné és Mateisz Péterné.** Az eredmény kihirdetése után újabb szavazást rendeltek el: a megyei tanácsba delegálandó városi tanácsosok száméjére. A szavazás eredménye szerint a megyei tanácsba **dr. Moldován Silviust és dr. Veliciu Emilt** delegálták.

— **Zichy Rafaelné** póre férje ellen. Budapestről jelentik: Ma délelőttre tüzték ki gróf **Zichy Rafaelné és Tormay Cecil** perének tárgyalását, amelyen azonban a vádlott gróf **Zichy Rafael** nem jelent meg, azzal az indoklással, hogy három hete a szanatóriumban fekszik, ahol műtétet hajtottak rajta végre. A főügyész kérte a bíróságot arra, hogy megfelelő kényelmi eszközök igénybevételével vezessék elő a vádlottat, aki az orvoszakértő megállapítása szerint csak a járásban van akadályozva. A főmagánvádlók arra kérik ezután a bíróságot, hogy az ugyancsak megidézett és szintén meg nem jelent, ismeretlen helyen tartózkodó **Deák Istvánt** helyezték előzetes letartóztatásba. **Zichy Rafael** gróf védője a főügyészi indítványra kijelenti, hogy védence nem tehet arról, hogy operálni kellett őt és ha felgyógyul, meg fog jelenni a bíróság előtt. Körülbelül másfélórás tanácskozás után a bíróság elnapolta a tárgyalást és elrendelte **Deák István** lakhelyének kipuhatolását, aminek megtörténte után újabb tárgyalást ír ki.

## A nagyhatalmak Kína ellen fordulnak.

Az angol munkáspárt tiltakozik a vérontás ellen. — Semleges zóna Sanghai körül.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Az angol munkáspárt tegnapi ülésén **Macdonald** nagy beszédet tartott, amelyben erélyesen visszautasította azt a vádat, hogy az angol munkáspárt a kantoni kormányral a mindennáron való megegyezést sürgeti. A munkáspárt csak oly elmézésést óhajt, amely vérontás nélkül jár. Az angol sajtó egyöntetlően megállapítja, hogy Anglia a kínai kérdés tekintetében már nem olyan elszigetelt, mint volt, mert most az amerikai és japán kormányok is egy-

másuttán küldik a csapatokat Sanghaiba. A lapok szerint minden remény megvan arra, hogy a washingtoni egyezmény akármilyen közös akciót jolytatnak Kínában.

Washingtonból jelentik: **Coolidge** elnök a külügyminisztérium útján javaslatot tett Kínának, hogy létesítsen egy semleges zónát Sanghai körül és ezzel szüntessék meg a kínai és az angol csapatok összefékezésének lehetőségét. Kína még a mai napig nem válaszolt a javaslatra, amelyet Washingtonból már Angliával is közöltek.

## Jubilál az aradi korcsolyázó egyesület

Nagyszabásu jég- és tenniszünnepet rendez az ötvenesztendős egyesület

(Arad, február 7.) Néhány hét előtt már hírt adtunk arról, hogy az AKE. ezévből ünnepli meg fennállásának 50. esztendejét impozáns keretek között. Ezúgyben az egyesület vezetősége tegnap értekezletet tartott **dr. Angel István** polgármester elnöklése alatt. Az értekezleten **Hady Antal** igazgató adta elő a jubileumi ünnepség nagyvonalú programját. A tervezet szerint az ünnepség két részre oszlik: nyári és téli ünnepélyre. A nyári ünnepséget május hónap tartják meg, amelynek bevezetője az ötvenéves díszközgyűlés lesz. Erre az alkalomra összeállítják és megírják az egyesület történetét s a klub vezetősége ezúton hívja fel a közönséget, hogy akinek az egyesület múltjára, történetére vonatkozó adatok, régi aradi újságok, fényképek vannak birtokában, juttassák el a klub helyiségébe: a Baross-parki kioszkba. A díszközgyűlésre meghívást nyernek az egyesület még életben levő alapító tagjai, akiket meleg ünnepélyben részesítenek. Az ország összes sportegyesületét is részt vesznek a jubilaris gyűlésen. A közgyűlés keretében két jubilaris díjat alapítanak meg: egy „korcsolya” és egy „tenisz” díjat. A közgyűlés után nagyszabásu tenniszversenyt bo-

nyolítanak le, amely egyben a tulajdonképen nyári ünnepély lenne. A tenniszversenyt 3 napra tervezik. A verseny befejezésekor az egyesület táncos egybekötött estélyvel fejezi be a jubileum nyári programját.

A téli jubileumi ünnepséget karácsony hetében kívánják megtartani. Ezt korcsolyaverseny vezet be, majd utána impozáns jég-ünnepély lesz. A jubileum legmaradandóbb emlékének az állandó műjég-pálya létesítését tervezik. Az állandó műjég-pályának tervrajzát is bemutatatta **Hady Antal** igazgató, aki azt oly módon tervezi, hogy az egyesület élvezeti jegyeket bocsájt ki, melyek örök időkre feljogosítják a tulajdonost és örökösét a pálya használatára. Azonkívül a város, a megye és a sportbarátok áldozatkészségére is számíthatnak s így a pálya létrehozásának anyagi lehetősége biztosítottnak látszik. Az állandó műjég-pályának megteremtése természetesen óriási előrelépésnek jelentené a korcsolyasportnak, hisz ezáltal a korcsolyázás szezonja nem lenne kitéve az időjárás viszontagságainak. Az egyesület vezetősége a jubileum programjának már most megkezdte előkészítébeit, hogy a jubileumot minél impozánsabb keretben ünnepeljék meg.

## Szép álmokat!

Tudja-e ön, hogyan alszik? — A pittsburgi álmokkutató intézet megállapításai az emberek alvásáról.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Egy **Simmons** nevű newyorki ágy-gyárosnak két évvel ezelőtt az az ötlete támadt, hogy utána kellene nézni annak a dolognak, hogyan is alsznak az emberek, milyen ágyban, milyen feltételek mellett pihennek a legjobban. Orvosoknál kezdett érdeklődni. Hamar rájött, hogy az orvosok nem foglalkoznak ezzel a kérdéssel. **Simmons** tépelődni kezdett és ennek a tépelődésnek eredményeként a pittsburgi **Mellon Institute**, a világ egyik legmodernebb ipari kísérleti állomása alapítványt kapott **Simmons**tól az álmokkutatásra. Két egyetemi tanár, **H. M. Johnson** és **George E. Weisand** állott a munka élére és csakhamar meglepő felfedezéseket jelentettek.

Az első fontos felfedezés az volt, hogy az átlagember tizenegy percnél tovább nem tud aludni mozdulatlanul. Tizenkét makkegészséges egyetemi hallgatóval folytatták hónapokon át az álmomérési kísérleteket és az ágyra szerelt mérőszekelletekkel jegyeztetik fel minden mozdulatot. Tizenöt ezer mérés után kétségtelenné vált, hogy az eredmény megbízható. **Dr. Johnson** egyelőre csak az alábbi magyarázattal tud szolgálni. A test hőt sugároz ki, amit az ágy és takaró részben megtart. A bőr hőmérséklete tehát nő, amíg az ember mozdulatlanul fekszik és be van takarva. Ha a hőmérséklet növekedés túlzott, az alvó megfordul és ezzel a mozdulattal szellőzteti az ágyat.

**Dr. Johnson** és **dr. Weisand** szerint a löszormatrac melegebbé teszi a testet, mint az egészséges alváshoz szükséges. A ruganyomat-

rac megfelelőbb. Egy másik érdekes megállapítás volt, hogy a nagyon fáradt ember nem alszik jobban. Ellenkezőleg nyugtalanabb. Különös felfedezés gyanánt kell elkönyvelni, hogy a diákok többségének szellemi képessége élénkebb volt alvás előtt, mint reggel alvás után. Ez megdönti a reggeli tanulás hasznos voltát. Viszont a szellemi teljesítő képesség javult, ha felkelés után testgyakorlás előzte meg. A fiziológiai fáradtság tehát szellemileg stimulálólag hatott. Ebből arra következtettek, hogy az alvás alatti erőgyűjtést más tendenciák eltaszítják, úgy, hogy annak eredménye azonnal nem érvényesül.

Magával az alvás misztériumával, mibenlétével nem foglalkoztak a pittsburgi álmokkutatók. Más amerikai egyetemi tanárok, akiket a kérdés érdekelt, fontos eredményeket értek el. A osikági egyetemen például **dr. Nathaniel Kheilman** vezetése alatt öt diák 115 óra hosszát nem aludt. Testgyakorlatszerű izomösszehúzásokkal voltak csak képesek ébren maradni. Abban a pillanatban, amint elernyedtek az izmaik, lecsukódott a szemük. A hosszú álmatlanság legyengítette, beteges állapotba hozta a szervezetét. Kétségtelenné vált, hogy hosszabb ideig tartó álmatlanság halálra vezet.

### Bankok! Részvénytársaságok!

Közgyűlési meghívók, mérlegok közlését a Monitorul Oficial bucarestii hivatalos lapban, valamint a Corespondenta Economica lapban, felelősség mellett terminusra vállalja a **Rudolf Mosse R-T. aradi fiókja** Bul. Regina Maria 10. (Lengyel-ház, udvarban jobbra.) Vidéki megrendeléseket pontosan keresztülvezetünk

## Vád alá helyezték Vázsonyi támadóit.

A budapesti vádtanács durva becsületsértésnek minősítette az uccal inzultust.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyar demokraták immáron sirban nyugvó vezére, Vázsonyi Vilmos ellen tavaly februárban elkövetett uccai merénylet ügye ma került a budapesti büntetőtörvényszék vádtanácsa elé. Az ügyészség, mint ismeretes, vitéz Vannay Lászlót, az aradi származású levante oktatót és Gyulai-Molnár Ferenc forgalmi adóellenőrt, hatóság tagjai elleni erőszak büntetével vádolta meg. Az ügyészség megállapította, hogy Vannay Vázsonyit 1926. február 16-ikán, mikor a Teréz-köruton gépkocsijából kiszállott, több ízben inzultálta és mikor Vannayt lefoglák, Molnár forgópisztolyt szegezett Vázsonyi mellé, akit gazember zsidónak és nemzetgyalázonak nevezve, le akart löni. Megállapította az ügyészség azt is, hogy Vannay Molnár Ferenc lakásán határozta el magát azzal együtt arra, hogy valamilyen liberális, vagy szocialista politikust inzultálnak. Molnár azt is hangoztatta feleségének, egy husos kofának bódéja körül, hogy ott lövi le Vázsonyit, ahol éri. Az ügyészségnek az volt az álláspontja, hogy Vannay és társa egy országos politikust ellen akartak támadási intézni, nem pedig a magánügyén ellen s ezért emelte a vádat hatóság elleni erőszak címén.

A vádtanács azonban mai ülésében mellőzte az ügyészség minősítését és Vannay, valamint Molnár cselekményét durva becsülevante oktatót és Gyulai-Molnár Ferenc forgópisztoly megtartása végett a járásbíróhoz utaltatta át. Az ügyészségi alelnök azonban felfolyamodással élt a vádtanács határozata ellen, aminek következtében a tábla fog dönteni Vannay és Molnár cselekményének minősítése ügyében.

## Blaha Lujza siremléke

A magyar dal megdicsőítése lesz a magyar nemzet csalóányának siremléke.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A Blaha Lujza siremlékére kiírt pályázat lejárt és arra 50 pályamű érkezett be. A bizottság mai ülésén a pályadíjat felsőőri Fülöp Elemér budapesti szobrászművésznek ítélte oda és megbízta az emlékmű elkészítésével. A második díjat Vas Viktor, a harmadik díjat Horvay János nyerte el. Felsőőri Fülöp Elemér budapesti iparrajziskolai tanár. Ő nyerte el évek előtt a hadviselt művészek díját, 1922-ben pedig a Ráth György díjat.

A siremlék, amit Fülöp Elemér el fog készíteni nyitott szarkofagot ábrázol. Rajta lehunyt szemekkel Blaha Lujza szobra fekszik fiatalon és megbékélten, mint ahogy az régi képeken látható. A Nagyasszony lábainál egy öreg kobzos ül, körülötte gyermekek énekelnek. A kobzos a magyar dal multját jelképezi, a gyermekek a jövőt, a fiatal Blaha Lujza az örök jelent. Az egész siremlék a magyar szó és a magyar dal halhatatlanságának határozott szimbóluma. A csoport fölött egyszerű betűkkel a következő felirás áll: „Pihenj nyugodt nemzet csalóány, emléked örök, mint az ajkadról elhangzott magyar nóta.”

## Titkok

a meggyilkolt budapesti nő körül.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Erélyes nyomozás folyik a rákosi titokzatos meggyilkosság ügyében, amelyről legutóbbi számunkban már részletesen beszámoltunk. Szombat délelőtt Rákosnál a sínek mellett átvágott nyakal egy női holttestet találtak és a vizsgálat azt nyilvánította, hogy kégyilkosság történt. Az orvosi vizsgálat szerint a gyilkosság pénteken éjjel történhetett, a meggyilkolt pedig, keze után itélve, munkásnő volt. A halott személyazonosságának megállapítása céljából nagy apparátussal folyik a nyomozás, amelyet az összes környékbeli községek re kiterjesztettek. Ma reggel azután egy rákoshegyi munkás jelentkezett a rendőrségen, aki elmondta, hogy felesége néhány napja eltűnt otthonról. Lehetségesnek tartja, hogy ő esett áldozatul a gyilkosságnak. Megmutatták a munkásnak a holttestet, de ő nem ismert arra. Ma különben felboncolták a holttestet, megállapították, hogy a szurás hátulról történt ami kizárja a kégyilkosság megtörténtét.



## Mit mutat a tükre

Meg van-e elégedve bőrének állapotával, vagy kinézése aggodalmat okoz? Bőrének visszaadja természetes szépségét, ha egy tiszta szappant használ, mint a Kadum szappan. Bő habja mélyen be fog hatolni pórusaiba és minden bőrmaradéktól, amely naponta öszszegyül, kitisztítja.

389

Gyógyszerárakban, drogériákban és illatszerekkereskedésekben kapható. Nagybani árszákat STANDARD drogéria, Bukarest

## Cadum szappan

## Zátonyra jutott a Dunán egy hajó.

Nagy vihar dúl a Feketetengeren.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) Ma éjjel a Fekete tengeren nagy vihar dühöngött, amely valóságos orkánná fajult. Emiatt az összes hajók a constantai kikötőben maradtak és nem indultak a tengerre. A Trajan császár gőzös, fedélzetén kétszáz utassal, reggel felőtkor a kikötő elé érkezett,

de a hatalmas vihar miatt elvesztette a tájékozódást és a tuzai világító toronytól két mérföldnyi távolságban a Duna homokján zátonyra futott. A hajót az a veszély fenyegeti, hogy a hullámok elsodorják. A Constantaban horgonyzó összes hajók a hajótörött gőzös segítségére siettek.

## Aradváros luteránus püspököt választott.

Az evangélikus egyházközség egyhangulag Frint Lajosra szavazott. — A választó-közgyűlés impozáns leíolyása.

(Arad, február 7.) Vasárnap délelőtt, valaminek 11 óra után tartotta meg az aradi evangélikus egyházközség rendes közgyűlését az ev. templomban. Purgly László világi felügyelő elnöklése mellett. Az elnök bejelentette, hogy Frint Lajos főesperes gyengélkedése miatt nem vehet részt a közgyűlésen. A lelkesi jelentést így helyette Kneffel Lajos egyházközségi jegyző olvasta fel, amely igen örömdetes fejlődésről számolt be. Érintette a jelentés a luteránus nőegylet áldásos működését, amelynek eredménye 32 gyermek felruházása, majd ismertette nagy vonalakban a szuperintendencia megvalósításáért folytatott akció történetét, aminek egyes fázisairól annak idején részletesen beszámoltunk.

A lelkesi jelentés egyhangú tudomásulvétele után Purgly László elnök jelentette, hogy az egyházközség gyűjtést indított a főesperes részére szolgáló nyugdíjalap létesítése ügyében. Erre a célra megalakult egy bizottság is, amely oly eredményesen működött, hogy ma már 152.000 lej áll az alap rendelkezésére. Az elnök emelkedett szavakkal dicsérte meg ezután a hívek áldozatkészségét, mely lehetővé tette a Frint-nyugdíj-alap létrejöttét.

Kneffel Lajos a bizottság működéséről számolt be, ami után ismét Purgly elnök szólalt fel. Ami itt 50 év óta történt — mondotta a többek között — azt mind egy férfinak köszönhetjük. Ez a férfi ma is — aggastyán korbán — változatlan energiával, tudással és szeretettel vezeti az aradi evangélikus egyházat és ez a férfi Frint Lajos. Vele szemben nem is adhatunk volna másképp kifejezést hálnaknak, minthogy megteremtettük ezt az alapot.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után az elnök ismertette a végrehajtó bizottság átiratát, amely szavazás megtartására hívja fel az aradi ev. egyházközséget a szuperintendens és a szuperintendenciális felügyelő személyét illetőleg.

Ezután Kneffel Lajos szólalt fel és Frint főesperesről szólva, megállapította, hogy őbenne a munka és emberszeretet egyesült. Az er-

délyi magyar evangélikus egyházak egységesítését — mondotta — Frint alkotta meg és tulajdonképpen neki köszönhetjük, hogy most itt összegyűlten választhatunk. Törénelmi esemény ez és a legkisebb, amit teltünk hálnak jeléül, az, ha a szuperintendensi tisztségre egyhangulag Frint Lajos főesperest választjuk meg, a szuperintendenciális felügyelői tisztre pedig báró Ambrózy Andort, aki szintén tevékeny részt vett a szuperintendencia létesítésének előkészítésében.

A közgyűlés erre egyhangú lelkesedéssel Frint főesperest választotta meg a maga részéről szuperintendensnek, világi felügyelőnek pedig báró Ambrózy Andort.

Ezután kisebb ügyek tárgyalása következett, majd az 1926. évi zárszámadást fogadta el a közgyűlés. A zárszámadásból egyébként kitént, hogy az ev. egyházközségnek immár deficitje nincs, sőt megtörtént az a nagyon ritka eset, hogy a hívek a kivett hitközségi adót — *tulfizették*. A kivetés ugyanis 45.000 lejre szült, a befolyt összeg pedig 60 ezer lejre. Purgly elnök záró szavai után fél egy órakor ért véget a közgyűlés.

## Atlantika szardella

kollemez ízű, új-fajta halkonserv. Mindenképp kapható!

— Nagy sikasztás a felvidéki minisztériumban. Pozsonyból jelentik a Felvidék minisztériumának pozsonyi székhelyén nagy sikasztásokat fedeztek fel. A sikasztásokat a minisztérium külföldi segélyosztályának vezetője, Dusek főszámtanácsos követte el, akinek manipulációit a január 15-iki revízió alkalmából leplezték le. Dusek magas állására való tekintettel a minisztérium vezetősége akkoriban nem akart botrányt csinálni s felszólította Duseket, hogy térítse meg február hó 1-ig a sikasztott összeget. Dusek azonban az összeg nagy részét már régebben elköltötte s minthogy nem tudott kölcsönhöz jutni, nyomtalanul eltűnt.



## Művészet.

**Az aradi színház heti műsora. Kedd:** Román előadás. Szerda: Szomorúságának énekese, dráma. (B. bérlet.) Csütörtök: Éva, operett. (C. bérlet.) Péntek: Uraim, csak egymásután, vigjáték. (Bemutató-előadás, A. bérlet.) Szombat: Éva, operett és fél órákor: Cirkuszhercegnő, operett. (Mérészk helyárák.) Este: Uraim csak egymásután! bohózat. (B. bérlet.) Vasárnap délután 2 és fél órákor: Drága kicsi buksi, operett. (Mérészk helyárák.) Délután 5 órákor: Uraim csak egymásután! bohózat. (Rendes helyárák.) Este: Román előadás.

**Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik:** A pesti színházak a heti műsora a következő: **Vigszínház:** Kedd, péntek, vasárnap délután: A Nosztyfiu esete Tóth Marival. Szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Nem nőülök. — **Magyar Színház:** Kedd, szerda, csütörtök: Játék a kastélyban. Péntek: Nincs előadás. Szombat: Plébános ur gazdagéknál (először). Vasárnap este: Plébános ur gazdagéknál, délután: Az új urak. — **Király Színház:** Egész héten minden este (kedden huszonötösór): Aranyhattyu. Vasárnap délután: A cirkuszhercegnő. — **Belvárosi Színház:** Egész héten minden este: A fehér egér. Vasárnap délután Darázsfiúcsék. — **Városi Színház:** Kedd, csütörtök, szombat, hétfő: Kiss és Kis. Szerda: Aida (Piccaver, Schwarz Vera, Jerger). Vasárnap délután: Varázskeringő, este: A zsidó (Schwarz Vera). — **Püvösi Operettszínház:** Egész héten minden este és vasárnap délután: Vigyázat! Női szakasz! — **Andrássy-utcai Színház:** Kedd, szerda, csütörtök: Fogom a külföldet, Szerelmi levelező, Szerbuc, Sára! Majd a Raposa. A csodálatos nagymama, A brazilai ültetvényes, Tréfák, magánszámok. Péntektől kezdve új műsor. — **Royal Orfeum:** Egész héten minden este: Világvárosi varietéműsor, Wallenda főkéai, 4 Splendör és partnere, 4 Urbani, 2 Hensen, Prof. Max c. Lightmann, Tamarina és Fredow, N. M. F. (egy kis bolondság egy kis muzsikával), Solti Hermin, Szokolay Olyi, Dénes Osakár.

**Minerva-est a Kulturpalotában.** Vasárnap este fél 10 felé kezdődött meg a Minerva kulturregyesület művészestélye a Kulturpalota nagytermében. Az érdeklődés igen mérsékelt volt és talán ez okozta azt, hogy az estély, a hirdetett időpontnál jóval későbben vette kezdetét. Békefi Pál zenetanár zenéről és zenepedagógiáról szóló előadásra vezette be a műsort, amit Vikol Kató és Vikol Klemi négykezes zongorajátéka követett. Werner Ipolyka és Basch Böske román táncukkal arattak nagy sikert, ami után Weiner Irén monológia és Menczer Béla hegedűszólója találkozott a közönség nagy tetszésével. Kardos Adél magyar szavaltát és a Roth Sándor által énekelt dalokat nagy tetszéssel fogadta a közönség. Szép sikere volt Rurs Böske és Weinberger Márton rokokó-táncának, Szabó Eszti zongoraszámának, Sambura Juliska énekszámának, valamint Ilie Birta román szavaltának. Egy páros jelenetben Basch Sári nyújtott komolyan szép doigot, akinek méltó társa volt Pilat Antal.

**Képzőművészet a Kulturpalotában.** Vasárnap nyílt meg A. Rugescu festőművész képzőművészeti kiállítása a Kulturpalotában. Ötvenhat képpel szerepel Rugescu ezen a kiállításon és azt mindjárt az első pillantásra meg lehet állapítani, hogy a képek egy nagyvonalú és tehetséges művészembert mutatnak be a közönségnek. Egyben a mester újait is megjelölik a török kávéháztól a temesvári utcáig. Különben ép a tájképek a legnagyobb erősségei a művésznek. „Temesvári uccarészlet” c. vászna nagyon megkapó, de leghatásosabb darabja a kollekciónak az „Aratók”. Az a felfokozott melegség, az a bágyasztó déli nap, ami abból a kőből kiárad megállásra késztet mindenkit. Egy néhány képének merevnek látszó ábrázolásai adnak érdekességet. Négy egyforma májú tengerképe és egy aktja emlékezik ki a kiállított vásznak közül, de a tengerképek, hogy valamely képe gyönyörűséget okoz a szemlélőnek.

### TERMÉSZETES SZAVALÓ ISKOLA

cskú humoros előadásában február 11-én KARINTHY be fogja bizonyítani, hogy nem a költő szavaival, hanem az előadó egyénisége és vérmérséklete szabja meg az előadás modorát. Tehát a hangsúlyozástól egész más értelme lehet a versnek.

**Az aradi színház iroda hírel.** Uraim csak egymásután! Aki bosszorkányosan szellems, borsosan pikáns francia bohózatot szeret, az el ne mulassa megtekinteni az Uraim csak egymásután! című bohózatot,

amelynek premiéréje pénteken lesz. Ezen a darabon kacag az egész Páris, Berlin, Bécs és Budapest közönsége. Az aradi közönség is nagyzerően fog mulatni. — Az Éva, Lehar Ferenc remekműve csütörtökön van műsoron. A főszerepeket Havassy Mimi és László Bardi játsszák. — A Szomorúságának énekese, Dymov

szenzációs érdekes drámája szerdán kerül színre a premiér nagyszerű szereposztásában. — Harmath Jolánt, az aradi színház volt tagját az igazgatóság állandó vendégnek szerződtette. Harmath Jolán első fellépése az Uraim csak egymásután! című bohózatban lesz.

## Ellenzéki tiltakozás a ploesti-i waggongyár ellen.

**Még máig sem lehetett eltörölni a régi naptárt.** — A kamara ülése. (Az Aradi Közöny bucaresti tudósítójának távirata.) A kamara mai ülésén Rusu néppárti a földgaz ügyét teszi szóvá. Hanes parasztpárti a sajtószabadság kérdésében szólal fel, majd a kormány adminisztrációjáról beszél. Lupas utóbbira vonatkozólag kijelenti, hogy a megfelelő intézkedések megtörténtek. Florescu cuzpartai tiltakozik az ellen, hogy egyes helyeken a régi naptár szerint tartják meg az ünnepeket. Hanes interpellációt jelent be Mireana, a szépművészeti miniszterium igazgatójának elhelyezése miatt. Boteratu parasztpárti a besszarabiai ostromállapot felfüggesztését kéri. Ezután áttérnek a naptárra és folytatják a ploesti-i mozdony- és waggongyár felállítására vonatkozó törvényjavaslat vitáját. Joanitescu élesen támadja a javaslatot és alkotmányellenesnek tekintti azt, hogy az új gyárnak vámkedvezményt és a szállítás monopóliumát akarják adni. Ez a szerződés husz évre terhelné meg az állam költségvetését. Az ülés folyik.

## Hat pár selyemharisnya utja a határon át.

**Hogyan csempésznek a gyakorlottak és hogyan a kezdők.** — Amikor a ravasz rókák bebuknak a csempészetbe.

(Arad, február 7.) Itt a nagy nyilvánosság előtt előre kijelentem, ha az alábbi leleplezésem arra indítaná az illetékes hatóságokat, hogy vádat emeljenek ellenem, úgy mindent letagadok és szűkség esetén ezt vallom: az elmondott következő történet csupán fantázia szüleménye. Miután ilyen módon remélhetőleg sikerült elhárítanom magamról az elkövetett bűncselekményeim következményeit, megpróbálom élethűen, pontosan leírni csempészésem történetét.

Hat pár selyem harisnyáról van szó. Mentségemül szabad legyen felhoznom azt, hogy alaposan ismerem magamat és minden dicsővé és elbizakodottság nélkül állíthatom, hogy nem vagyok ugynevezett született bűnös. Ezzel szemben az is tény, hogy olyan bűnöst még senki sem látott, aki ne született volna. Szóval csempésztem. És a csempészésem lefolyása alatt beláttam, hogy a legtöbb bűnöző nem a bűnért, hanem a vele járó furcsa, idegbizsergető izgalom kedvéért követi el a bűnt. Olyasmí lehet ez, mint a morfinista oihatalan vágya a pravarzra, mint az alkoholista vágya a szeszre, vagy a kokainistáé az agyat rousoló méregre.

Pestről való elindulásom előtt bölcs tanácsokkal láttak el: — Legbiztosabb volna — mondták — lábra huzni mint a hat párat. Belevarrni a kabátom bélésébe, vagy nyíltan kitenni a csomagot, hogy azonnal meglássa a vámtest, akkor nem találja gyanusnak. Én a leghelyesebbnek tartottam a hat pár veszedelmes portékát alsó és felső kabátomnak hat zsebében elhelyezni. Így indultam el a curtic-i határ felé. A fülkében két ur ült, akikről hamarosan megtudtam, hogy az egyik Temesvárra, a másik Bucurestibe utazik. A hálóban rengeteg csomag volt egymásra halmozva. Eicinte egymás között beszélgettek és így tudtam meg, hogy az egyik két selyem jumpert és néhány méter színés selymet, a másik kész selyem kombinéket szeretne juttatni Romániába, ebbe a selyemre éhes országba. Amikor megismerkedtünk, megállapítottam, hogy utitársaim régi rókák ezen a téren. Ezt az utat hasonló körülmények közt nem először teszik meg és úgy ismerik a vámosok pszichológiáját, hogy Freud professzor is megirigyelhetné tudományukat, amely csálhatatlan és számtalanszor eredményesen kipróbált. Ezeket mondták:

— A vámosok ismerik az utasok pszichéjét. Meglátják arcukon, hogy visznek-e valami titkos dolgot, vagy nem. Ha náluk, vagy rajtuk van a csempészett holmi, rendszerint odatapogatnak. Ha csomagjukban van, nem tudják levenni a szemüket a tiltott dolgot rejtő csomagról. Ezt a vámosok észreveszik és megkezdődik a vetkőztetés és a csomagok kibontása. Persze megtalálják a csempészárut. Legokosabb -- mondták -- ha az ember alvást szimulál, amikor bejön a vámtest. A vámosok tudják, hogy akinek rossz a lelkiismerete, az nem tud aludni és az alvó emberreket rendszerint békében hagyják.

Így tanácsokkal ellátva rohogtunk a határ felé és én, mi regényes izgalom voltam. Vala-

mi különös és kellemes izgalom vett rájtam erőt, amely nagyon hasonlított ahhoz, amikor egyszer hazárdjátékokat játszottam. A két ur nyugodt volt. Ahogy elhagytuk Lökősházát, utitársaim lefeküdtek és csodálatos művészettel produkálták az alvó horkolását. Kézításkában pesti lapok voltak, amelyekre már kijelentették, hogy tilos átvinni és a vámtestek elkobozzák. A vonat megállott. Curtic...! Égett az arcom a belső láztól. Éreztem, hogy nem sokáig bírok uralkodni magamon. A két ur duettben horkolt. Az utleveleket elszedik. Szívemet a torkomban éreztem. Hallom a vámtestek lépteit. Ebben a pillanatban azt határoztam, hogy odamegyek hozzájuk és így szólok:

— Uraim, én bűnös vagyok, csempészni akartam, büntessenek meg.

Beléptek a fülke ajtaján. Meg akartam szólalni, de ők nem néztek rám, hanem az alvókat figyelték. Egyik megrázta az idősebb utitárs vállát, mire az felébredt. Igen, felébredt. Láttam szemérmőit, hogy addig mímelte az alvást, míg tényleg elaludt. Első mozdulata az volt, hogy ijedten nyult egy mellette fekvő csomag felé. A vámtestek mosolyogtak és kibontották a csomagokat. A másik nem aludt el, de ő is gyanus volt és széthulltak a csomagokat burkoló papirok; előkerültek a selyemárúk.

Egyik vámtestt leszállította két utitársamat és azután rám került a sor. Reszkettem, mint nyárialevél. Háromszor fogtam meg táskám zárját, míg ki tudtam nyitni. Láttam, hogy a vámtestt észrevette izgatottságotam s gyanusan nézett rám. Végre kinyitott a táskám. Kotorászás és előkerül a három pesti ujság. A vámtestt mosolyog és jóakarattal megszólal:

— Ne féljen kérem, ezért nem büntetjük meg, csak elveszük.

Azután megfordult és három lapommal együtt eltűnt. A két ur sápadtan érkezett vissza. Az egyiket harminc, a másikat hetven ezer lejre büntették meg, mert csempészni akartak. Nekem sikerült. Megérkeztem Aradra. Alig vártam, hogy hazaérjek és azóta nem tudok aludni. Az orvosok hidegvizkúrát ajánlottak. (Pilis Géza.)

**A megoperált Habsburg-főherceg.** Budapestről jelentik: Albrecht főherceget, akinek manduláit vették ki, ma Rejtő professzor megvizsgálta. Megállapította, hogy a seb kissé lobos, a hőmérséklet 37.1, s mivel Albrecht most még erősen érzi a műtét fáradalmait, feltétlen nyugalmat ajánlott neki.

**Az Önök városában nem árulják a SZIVEK HARCÁT?**

Ha abban a városban, ahol Ön lakik nem tudná megkapni ezt a végtelenül érdekes regényt, akkor küldjön be nekünk 60 lejt és mi Önek postafordultával megküldjük a SZIVEK HARCÁ című nagy regény husz füzetét. I. HERTZ könyvkiadóhivatala, Bucuresti, Calea Victoriei 5.

## Jótevény célra szabad táncolni.

**A már engedélyezett bálak is illetékmentesen tarthatók meg. — Goga belügyminiszter nyilatkozata világosságot derített a táncadórendelet homályos pontjaira.**

(Arad, február 7.) A napokban Aradra érkezett táncadó-rendelet körül, még ma is a legnagyobb bizonytalanság uralkodott. A nem egészen világos rendelet tisztázása céljából az aradi rendőrprefektúra táviratilag kérdést intézett a belügyminiszteriumhoz, de még a mai napig nem érkezett meg a válasz. Mint ismeretes, az aradi illetékes hatóságok vezetői megengedték, hogy azokat a táncmulatságokat, amelyekre február harmadikáig engedélyt kértek, illetve kaptak a rendezők, megtarthatják anélkül, hogy a rendeletben előírt horribilis illetékeket fizetni kellene. Mindenki úgy gondolta, hogy az Izraelita Nőegylet vasárnapi teadélutánjával aztán meg is szüntek volna Aradon az összes táncadó-mentes táncmulatságok. Az erősen pesszimista hangulatba valómi halvány reménységű hozott aztán az a bucuresti-i távirat, amely szerint a mai napon Ionescu belügyminiszteri vezérigazgató egy jelentése megvilágítja a rendelet egyik homályos pontját.

Az ország minden részén különösen bálók céljaira sokan termeket béreltek ki és előkészületeket tettek a táncmulatságok megtartására. Az ilyen előkészített bálók rendezőségét, akik leginkább jótevény egyesületek vezetői, a rendelet súlyosan érintette, mert az előkészületek nagy költségeket emésztettek fel. A rendelet különben is nyitva hagyta azt a fontos kérdést, hogy mikor lép életbe. Ennek tisztázására bucuresti-i munkatársunk felkereste Ionescu belügyminiszteri vezérigazgatót, aki a következőket jelentette ki:

— **A táncadó-rendelet nem vonatkozik olyan bálókra és estélyekre, amelyeknek rendezői a rendelet megérkezése előtt kötöttek le és béreltek ki termet.**

Ez a felvilágosítás azonban még nem érkezett meg hivatalosan Aradra, de valószínű, hogy a rendőrprefektúra távirati kérdésére ugyanezt a választ fogja kapni. Ennek alapján az összes tervbe vett, illetve előkészített bálákat megtarthatják, természetesen csak azokat, amelyek már előzetesen lefoglaltak termeket a bál céljára.

A táncadó-rendelet okáról semmiféle felvilágosítást nem adnak Bucurestiben az illetékes miniszteriumban. A sok bizonytalan kombináció közül a legvalószínűbbnek látszik — bucuresti-i tudósítónk távirata szerint — az, hogy ez a rendelet — legalább eredeti elgondolásában — nem érinti Erdélyt és az okmányosság többi városait, csupán Bucurestit. A beavatottak a táncrendelet megszületését így indokolják: Bucurestiben ugyanis egy Achim nevű táncanár az egyeduralkodó, a tánc terén, aki közel két milliárdnyi vagyont táncolt és táncoltatott már össze. Achim a táncbírály, igen sok tánciskolát és tánclokált tart fenn a fővárosban és óriási összegeket szed fel minden táncóráért. Hír szerint a súlyos táncilletékeket egyedül Bucurestire, szinte csak Achim iskoláira vetették ki, ahol egy tánckurzus legkisebb díja tízezer lej. Ha ez igaz, úgy a rendeletet tévedésből köztük az egész ország területén. Mindenesetre az érdekeltek: bálrendezők és táncitanítók izgalommal várják a belügyminiszterium újabb, felvilágosító és magyarázó értesítését, amelytől a tánc felszabadítását remélik, azt, hogy e különben is tarthatatlan rendelkezést teljesen hatályon kívül helyezi a miniszterium.

A nagy bizonytalanságba aztán végül is teljes világosságot gyújtott magának Goga Octavian belügyminiszternek egy mai nyilatkozata, amely precízen felsorolta azt, hogy milyen esetekre vonatkozik, illetve, milyen táncestélyeket nem érint a szigorú táncadórendelet. A belügyminiszter felvilágosító nyilatkozatáról cluj-i tudósítónk telefonjelentése a következőképpen hangzik:

Az egész országban óriási feltűnést keltett a belügyminiszteriumnak az a rendelete, amely horribilis adókkal sújtja a bálakat s táncmulatságokat. A hatóságok úgy magyarázták a rendeletet, hogy az kivétel nélkül minden táncmulatságra vonatkozik, beleértve a jóte-

vényes bálakat is. Goga Octavian belügyminiszter azonban ma Clujon átutazásában kijelentette munkatársunknak, hogy a rendelet a jó-

## Ovadéksikkasztással vádolják Franyó Zoltánt.

**Bűnvádi feljelentés a volt timisoarai szinigazgató ellen.**

(Timisoara, február 7.) A timisoarai színház körül heteken keresztül folyt harc megszünt ugyan, valahogyan nyugvópontra jutott, ám a kezdet körül elkövetett hibák most dolgot adnak a büntető hatóságoknak is.

Mielőtt Franyó Zoltán a színházat megnyitotta volna, a koncesszió birtokában a színház ruhatárának bérletét Betuker Györgynek adta át, aki ezért nyomban százezer lej övadékot lefizetett, azonkívül pedig kötelezte magát arra, hogy bérleti összeg fejében háromszázötvenezer lejt fizet. Franyó Zoltánnak Fekete Mihállyal kötött megállapodása értelmében a százezer lej övadékot bizonyos megállapított részletekben Fekete Mihálynak kellett volna kifizetni. Fekete Mihály meg is kezdte az esedékes részletek törlesztését, a ruhatár bérlője nem akarta kivárni övadékának hosszú lejáratu törlesztését és ezért övadéksikkasztás miatt a temesvári rendőrségen jelentést tett Franyó Zoltán ellen.

Feljelentésében előadta, hogy az övadék-

tékony célú táncmulatságokat nem érinti, illetve a jótevényes előadások és táncmulatságok rendezői előzetesen kérhetik a vármegyei prefektustól az adók elengedését. A rendelet a már engedélyezett táncmulatságokra sem vonatkozik, ellenben a tánclokálokkal, bárókkal és éjjeli mulatókkal szemben a legteljesebb szigorúsággal fogják alkalmazni.

ként felvett százezer lejt a megállapodástól eltérően saját céljaira fordította és azt a társulat szervezésére használta fel.

A temesvári rendőrségen ma hallgatták ki először Franyó Zoltánt, aki kihallgatása rendjén bemutatta a Fekete Mihállyal kötött írásbeli megállapodást. Minthogy azonban ez csak magyarul volt megszövegezve, a rendőrség utasította Franyót, hogy a megállapodást fordítsa le és azt holnap mutassa be. Bajok vannak egyébként Franyó Zoltánnak a kultuszkománynál letétbe helyezett százezer lejes övadéka körül is. A temesvári Hermes pénzügyintézet ugyanis egy százezer lejről kiállított betétkönyvet adott át annakidején Franyó Zoltánnak, aki ezzel szemben kötelezte magát, hogy az övadék törlesztésére a színház bevételeiből naponként 1000—1500 lejt fog visszafizetni. Hetvenötezer lejt le is fizetett, ami az időközben kamatokkal nyolcvankétezer lejre emelkedett. A hiányzó tizenhatszáz lejt azonban még nem fizette meg. Franyó Zoltán újabb kihallgatása szenzációs fejleményeket vonhat maga után.

## Katonaszökevény lett egy aradi fiatalember.

**Különös karrier, amely Aradról indult ki s egyelőre egy katonai fogházban ért véget.**

(Arad, február 7.) Bucuresti-i tudósítónk távirati jelentése arról számol be, hogy ott ma a rendőrség letartóztatta a Picadilly bar társulajdonosát — dezertálás miatt. Így magában véve még egy-két scros napihírnek is soknak látszik az eset, azonban a szákszavú távirat mögött, — mint oly sokszor máskor — most is egészen érdekes aradi történet húzódik meg szerényen, egy speciális mai karriertörténet, amely mozgalmaságával, színességével és furcsaságával érdemes arra, hogy elfoglaljon a lapban esetleg egy hasábot.

A csaknem regényes história kiindulópontja: Arad, a főhőse pedig egy jó megjelenésű, kitűnő modorú, elegáns fiatalember, aki Máramaroszigetről került ebbe a Marosparti nagyvárosba. A fiu hat évvel ezelőtt tűnt fel az aradi korszón kifogástalan eleganciájával és ragyogóan 18 évével. Eleinte egy ismert szállító-cégnél gyakornokoskodott és főnöke meg volt vele elégedve. A szigeti fiatalember azonban csakhamar megunt a sok vasutra való mászkálást, valamint sok mást, ami ezzel jár és előkelőbb pozícióra vágyott. Így került be aztán gyakornoknak egy jövevű aradi pénzügyintézetbe. A pénzügyintézetben főnökei és felettesei csak jót tudtak mondani a kellemes fiura és komolyan sajnálták, amikor egy szép napon bejelentette távozását. Nem ment messzire, csupán egy másik aradi pénzügyintézetbe, ahol csakhamar előbbre haladt a ranglétrán és hatáskört kapott.

**A karrier elindul.**

Oly jó dolga volt a fiatalembernek és úgy szerették főnökei, hogy a legszebb jövőre lehetett kilátása. Ugyanebben az időben megismerkedett egy nagy aradi favállalat tisztviselőjével és az ismerkedésből csakhamar szerelem, majd házasság lett. Ez azonban, mintha megártott volna a fiatal fiúnak. Hivatalában nem volt már a régi, sőt apró szabálytalanságokat követett el, úgy, hogy előmenetele elől egyelőre ő maga zárta el az utat.

Közben katonai ügyei is aktuálisá váltak, magyarul: a fiatal házaspár annak rendje és módja szerint be kellett volna vonulnia katonának. A fiatalemberben azonban nem égtek helmi nagy szerelmek a militarizmus iránt és ezért egy hangulatos nyári estén átszökött a határon és Budapest felé vette útját. Feleségét persze itt hagyta Aradon. Pénzre el volt látva, de volt nála más is, még pe-

dig egy hamis hitel-levél, amellyel aztán Bécsben egy bankot 100.000 lej erejéig meg is károsított. Némi időig aztán az osztrák fővárosban élt, majd elutazott Olaszországba. Erre a kényszerre annál is inkább szüksége volt, mert neszét vette, hogy volt intézete a hitel-levél miatt körözött.

**Milánó...**

Pár nap múlva már Milánó szele söpörte kitűnően szabott ruhájára a port és a nagy olasz városban hamarosan foglalkozást kapott a kiváló fiu. Jól tudott olaszul, németül, románul, magyarul, franciául és pompás állást kapott, amely kitűnően jövedelmezett. Azonban a vágvak is nőnek és így történt, hogy az ifjú kevéssé találta pár hónap múlva a milánói állás becsületes jövedelmét és úgy növelte azt meg, hogy az eladott áruk révén befolyt pénzzel egyszerűen nem számolt el.

**Bucuresti, Picadilly-bar.**

Hogy-hogy nem röviddel ezelőtt aztán szűkebb patriájában tűnt fel újra, még pedig a fővárosban, Bucurestiben. A magával hozott pénzzel azonnal üzlet után nézett és csakhamar akadt is bolt. Belépett társnak a Picadilly-barba. Egészen jól érezte magát, amikor egyszerre csak megjelent a híres táncrendelet, amely erősen csökkentő hatással volt a bar forgalmára. De mivel a baj nem jár egyedül, csakhamar megjelent a barban két detektív és igazolásra szólították fel az új társat. A katonai okmányok körül aztán egy kis baj támadt és így a fiatalember egyelőre a rendőrség kezébe került.

Lehet, hogy ez pontot tesz a karrier végére, ha szóba kerül a hitel-levél és más egyébek, de lehet, hogy csupán egy kis átmenetről van szó és pár hónap múlva már, Singapore, Bombay, vagy ép Madrid pálmás bulvárián kezd új ívelésbe. Hisz most csupán, mint katonaszökevényt akarják felelősségre vonni a hatóságok. (f. e.)

— Festményeket kap Bucurestiből az aradi Kulturpalota. Dr. Nichi Lázár, a Kulturpalota igazgatója, a napokban Bucurestibe utazik és magával viszi Cosbucnak és Xenopolnak Groza szobrász által elkészített szobraikat. A szobrokat Bucurestiben bronzba öntik és valószínűleg májusban lepezik le majd azokat Aradon. Az igazgató egyébként 20 képet hoz magával a fővárosból, amelyeket a minisztériumtól vesz át az aradi képtár részére.



# MIHÉK.

## A fiatalság veszedelme.

Miért tűnt el száznál több diák Budapesten.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.)  
Néhány nappal ezelőtt adták ki a budapesti iskolák a félévi bizonyítványokat. Ez mindig azzal a jelenséggel jár, hogy a rossz bizonyítványokkal rendelkező diákok nem mernek haza menni, hanem egy-két napra elbujdosnak, míg a rendőrség rájuk nem akad. Az idén azonban példátlan nagyszámu diáksereg bujdosott el a félévi bizonyítványkiosztás után. Rövid pár nap alatt 102 eltűnést jelentettek be a kétségbeesett szülők a pesti rendőriőrkapitányságon.

A rendőrség azonnal megindította a nyomozást és száz diákot már is előkerítettek s hazaszállították a szülői házhoz. A fiuk — mert az eltűntek javarésze fiu volt — a főváros periferiáin csavarogtak és bujdosnak s az eladott tanszerek árából tengették magukat.

Erről a furcsa szimptomáról dr. Ranchsburg Pál egyetemi tanár, a jeles pszichológus a következőket mondta:

— Az eltűnt diákok nagy száma szinte elképesztő. Ilyenkor ugyan napirenden szokott lenni a diákok elbujdosása, ma azonban, mikor már a társadalom kezd a háboru után ujjaépülni, nagyon szomorú ez a példátlan nagy szám. A korszerű pedagógia lassan kiszorította már ezt a jelenséget, az pedig nem tételezhető fel, hogy a pedagógia módszerei romlottak volna el ennyire az utóbbi években. Éppogy nem romlottabbak az erkölcsök sem, mint a háborut követő években, de nem rosszabbak a gazdasági viszonyok sem.

— Tény, hogy van valami a levegőben, ami fenyegeti a fiataliságot és ezt a fiataliságot meg kell védenie az idősebb generációnak. A mai gyermek pszichológiája egészen más, mint a 10 év előtti gyermeké és most ismét neki kell felelnie a feladatnak, hogy a mai gyermek lelkébe bepillantassunk. Azután pedig ehhez mérten ismét meg kell reformálni a tanítás módszereit, sőt, talán az egész pedagógiai rendszert.

— Milyen idő várható? A meteorológiai intézet közlése szerint változékony idő várható, helyenként leves csapadékkal és éjjeli fagygal.

— Elena hercegnő hazatérése. Bucurestiből jelentik: Holnap este érkezik vissza az országba Elena hercegnő, Mihály trónörökös édesanyja, olaszországi utjáról. A trónörökös továbbra is Rapalloban marad.

— Párbajozó cluji ügyvéd. Clujról jelentik: Néhány nappal ezelőtt dr. Giurgiu János cluji ügyvéd élesen megtámadta az egyik cluji lapban kártársát, dr. Tordea Gusztávot. Az ügy lovagias ultra terelődött és tegnap reggel nyert elintézés. A párbaj rövid, de heves felolvasás volt és azzal végződött, hogy dr. Tordea néhány centiméteres lapos vágást ejtett dr. Giurgiu fején. A felek a párbaj után sem békültek ki.

— Csökken a járvány Budapesten. Budapestről jelentik: Az influenza járvány mindinkább csökken. Szombaton és vasárnap négy halottja volt a járványnak.

— Szabadságra megy a német külügyminiszter. Berlinből jelentik: Stresemann külügyminiszter többheti szabadságra utazik, amelyet a francia Rivierán tölt. A Népszövetség genfi ülészaka után tér csak vissza Berlinbe.

— Új választások lesznek Ausztriában. Bécsből jelentik: A keresztényszocialista parlamenti többség körében bizonyosra veszik, hogy a nemzeti tanács nem tölti ki a törvényes élettartamát, hanem a jövő hónapban megtörténik a házielosztás. Az új választások májusban lesznek.

— Országos rádióegyesület alakult Budapesten. Budapestről jelentik: Tegnap alakult meg Budapesten az Országos Rádióegyesület, amelynek célja egy táborba tömöríteni a rádiókultusz valamennyi hívét.

— Elfogták Budapesten egy betörő társaságot. Budapestről jelentik: A rendőrség tegnap razziát tartott a Szerdahelyi és Madách-uccai korcsmákban, ahol 15 tagu betörőtársaságot fogott el. A társaság vezére Pataki István rovtmultu betörő, aki társaival együtt eddig 50 betörést ismert be.

## Nyilvános pályázat vagy házi kezelés.

Aradváros tanácsa elhalasztotta a közlekedési problema tárgyalását. — Két javaslat kerül a tanács legközelebbi ülése elé.

(Arad, február 7.) Aradváros tanácsának mai ülésén a választások befejezése után a tárgysorozat több pontjára került volna a sor. Ezt megelőzően azonban Iancu Corneli dr. javaslatot tett arról, hogy a hátralevő pontok tárgyalását holnap délután négy órakor folytassák, míg ezzel szemben Velicu Emil dr. azt az indítványt berjesztette elő, hogy folytassák ma a tanácskozást és csupán a közlekedési probléma tárgyalását halasszák el. Kérését azzal indokolta meg, hogy ilyen fontos kérdést egy-két nap alatt nem lehetett alaposan tanulmányozni, úgy hogy erre külön tanácsülést hívjanak össze és adjanak elegendő időt a városi tanács tagjainak arra, hogy áttanulmányozzák a pályázati tervezetet. A tanács Velicu javaslatát fogadta el és így folytatták a tárgyalásokat, amelynek különben a közlekedés kérdésén kívül mindössze egy pontja volt: Sipos Mladin gáji gazdálkodó házának megvétele a gáji kerületi rendőrség részére. Muresan János városi főmérnök ismertette az előzményeket, amiről annak idején részletesen beszámoltunk. Az interimár bizottság már elhatározta a házvételt, a miniszterium azonban nem aprobálta a határozatot s a vétel perfektuálását a városi tanács hatáskörébe utalta. Hosszas vita után a közgyűlés úgy határozott, hogy szakértőkkel becsületesen megvizsgálják a ház értékét és csak azután kezd újabb

— Meg akartak zsarolni egy aradi vállalatot. Szombaton délután négy óra tájban egy elegánsan öltözött ur állított be egy nagy aradi vállalatul. Reg. Marian lévő üzlethe-lyiségébe. A vállalat tulajdonosaival akart beszélni. Bevezették az irodába, ahol Drog Mihály bucaresti-i újságírónak mutatkozott be és elmondotta, hogy diffamáló tényeknek jutott hírtokába a cégről. Mielőtt a sajtóban szellőztetné a dolgokat, eljött a cég főnökéhez és költségeinek megtérítéseként 15.000 lejt kért tőle. A tulajdonos rögtön látta, hogy zsarolóval van dolga. Azt mondta Drognak, hogy jöjjön vissza 6 órakor, addig cégtársával megbeszéli a dolgot. A vállalat tulajdonosa nyomban Drog távozása után értesítette a rendőrséget és Jancu igazgató detektívét küldött ki a cég helyiségébe, akiket ott elbujtattak. Előzetesen megjelölték a 15 darab ezrest. A zsaroló áluiságíró pontosan megjelent és átvette a cég főnökétől a pénzt. Ebben a pillanatban előléptek a detektívek, elvették tőle a 15 darab ezrest, megbilincseltek és a rendőrségre vitték, ahol nyomban kihallgatták. Megállapítást nyert, hogy Drog rovtmultu egyén, aki egy évet ült már hasonló ügyelmekért. Kihallgatása után ma átadták az ügyészségnek.

— Megoperálták Hehs Béla bankigazgatót. Súlyos, de szerencsésen sikerült műtétet hajtottak tegnapelőtt végre Hehs Bélán, az Aradi Ipar- és Népbank népszerű vezérigazgatóján, a dr. Posgay-féle szanatóriumban. Hehs Béla már hosszabb idő óta betegeskedett s november hóban már egyizben, Budapesten megoperáltatta magát. Az operációt dr. Manninger Vilmos, a híres egyetemi tanár és sebészprofesszor végezte. Ez a műtét csak előkészítő jellegű volt és a szükséges második műtétet tegnap hajtotta végre Aradon ugyancsak dr. Manninger tanár, a Posgay-szanatóriumban, dr. Schmidt János és dr. Prohászka László asszisztálása mellett. A két és fél órán át tartó műtét igen jól sikerült, a beteg közérzete kitűnő.

— A galambászegyesület nijaalakulása. Vasárnap, február ötödikén délelőtt tartotta rendes évi közgyűlését a „Carierul” Prima Societate Romana pentru Cultivarea animalelor mici si paserilor domestice din Arad. A régi vezetőség bucsuztatása után a közgyűlés egyhanguan a következő vezetőséget választotta meg: Elnök: Motorca Coriolan, alelnök: Krebsz József, titkár: Weber Gusztáv, jegyző Boariu J., pénztárnok: Calgoczy J., ellenőrök: Selegan János, Grosz S., egyesületi gazda: Blaha Lajos, ügyész: dr. Fényes K. Választmányi tagok: Ciorogariu S., Blaskovics S., Kévés L., Marcovici J., Pálincás L., Zimmermann J., Puskás I., Bartlenszky O., Pótagok: Sirakovics

tárgyalásokat a tulajdonossal. Itt kinos incidens zavarta meg a vitát. Borneas Gyula dr. hozzászólása után a karzaton tartózkodó Sipos Mladin harsány hangon szót kért, amire Angel polgármester ingerülten ugrott fel helyéről és erélyesen leintette az illetéktelen közbeszólót, majd utasította a szolgálatot teljesítő rendőrt, hogy azonnal vezesse ki a remítenskedőt.

A nyugalmom helyreállításával Borneas Gyula dr. indítványozza, hogy a közlekedési reformnak napirendre kitűzött kérdését ne holnap tárgyalják a tanács elé, mert ő is hiányosnak tartja az ügy előkészítését. A megoldási javaslat, melyt most a tanács elé terjesztettek, csak egy esetleges bérbeadás feltételeit tartalmazza, de szó sincs benne a másik megoldási módról, amely pedig — szerinte — a város érdekeit tekintve, legalább is egyenértékű a bérbeadás-sal. Ez a megoldási mód: az autóbusz, illetve a villamosközlekedés házi kezelésben való létesítése. Javasolja, hogy elismert szakemberek bevonásával dolgozzon ki a műszaki bizottság egy olyan tervezetet is, amely a közlekedés problémájának saját kezelésben való megoldását tartalmazza, úgy hogy ez a mód is tárgyalás alá kerülhessen. Több hozzászólás után a tanács elfogadta Borneas dr. javaslatát és kimondta, hogy a legközelebbi ülésen már mindkét irányban kidolgozott javaslatot terjesztnek a tanács döntése elé.

E. Simon Gy., Gáspár J. Tiszteletbeli tagok: Czirák G. és Balassa I. Az új vezetőség tervszerint közel jövőben virágkerteszetel kapcsolatban nagy országos jellegű galamb és majorság kiállítás rendez. Egyben elhatározta, hogy a tenyésztők között a jó viszonyt és állandó érintkezést társas összejöveteleken, házi versenyeken és bírálatokon öhajtja megalapozni. Az egyesület harminc új taggal szaporodott és a tagok az új vezetőséggel karöltve a további működéshez szép reményekkel indul.

— Eltemették a mikádót. Tokióból jelentik: Ma éjszaka temették el az elhunyt Joshihito japán császárt. A temetésen többszáz ezer ember vett részt. Este kilenc órakor indult el az imponáns gyászmenet fákliafény mellett a császári palotából. A császári temetőben a temetés alatt 4000 főnyi díszőrség állott őrt.

— Orvos-sztrájk készül Bécsben. Bécsből táviratozzák: A kormány és a munkáspénztárak orvosai között súlyos ellentétek támadtak, mert a kormány nem teljesítette az orvosok fizetésemelési követeléseit. A reggeli lapok számolnak az előrelátatólag már ezen a héten kitörő általános orvos-sztrájkjal, ami végzetes lehet, mert Bécsben egyre jobban terjed a spanyoljárvány.

— Amputálták egy aradi banktisztviselő ballabát. Súlyos műtétet hajtottak ma végre a Therapia-szanatóriumban egy ismert és közbecsülésben álló banktisztviselőn, Róna Jakabon, dr. Róna aradi orvos édesatyján. Róna Jakab, aki az Aradi Ipar- és Népbank főtisztviselője, évek óta csonttuberkulózisban szenved, amely főleg a ballabát támadta meg. Az eddig megkísérelt orvosi gyógyulások egyikike sem vezetett eredményre és az operáció elkerülhetetlenné vált. Ma délelőtt dr. Roth Marcell sebész-főorvos térden felül amputálta a 70 éves öregur ballabát. A műtét, tekintettel a paciens előrehaladott korára, csupán helyi érzéktelenítéssel folyt le, mert az orvosok nem tartották tanácsosnak a narkózis alkalmazását. Az operáció meglepő gyorsasággal, csak percekig tartott és az öregur hősiiesen állotta ki a fájdalmakat. A beteg állapota a súlyos műtét után aránylag kielégítő.

— Baleset érte Barbusse feleségét. Párisból jelentik: Henry Barbussenek a nagynevű francia írónak művesi villájában súlyos szerencsétlenség történt. A villának egyik erkélyén ült kint tegnap délután Barbusse és vendége az ottani volt alprefektus, amikor az erkély leszakadt alattuk. Barbusse és az alprefektus súlyosan megsebesültek,

FELFOGOTAK EGY HÖLGYET a címe KARINTHY legújabb vigiátékának, a melyből néhány kacsagató jelenetet olvas fel február 11-i estélyén.

— Eltemették Scholtz Róbertet. Nagy részvét mellett tegnap helvezték örök nyugalomra a hirtelen elhalálozott közszerzetnek örvendett professzort: Scholtz Róbertet, az aradi állami főreáliskola, majd a Moise Nicoara liceum volt tanárát. Impozáns részvét nyilvánult meg Scholtz Róbert végtisztességén, amennyiben a kartársak, barátok, ismerősök nagy számban vettek részt a temetésen. A temetési szertartás 3 órakor kezdődött a felső temető halottas házában. Az egyházi szertartás után elsőnek Kneffel Károly a luteránus egyház nevében bucsuzott megható szavakkal az elhunytól, utána dr. Krenner Miklós a kartársak nevében mondott szívbemérgelő, gondolatokban gazdag beszédet. A gyászbeszédek elhangzása után megindult a temetési menet, a nemsokára tompán hullottak a göröngyök Scholtz Róbert földi maradványai fölé.

— Astra kulturdélután Aradon. Az Astra kulturegyesület vasárnap délután 5 órakor műsoros délutánt tartott, amelynek keretében Popovici András v. repülőezredes magas színvonalú és igen érdekes előadást tartott. „A repülőgépek a nemzetvédelemben” címen. Az előadó kifejtette, hogy a jövő háborúját nagyrészt a repülőgépek teljesítőképessége fogja eldönteni. Ennek következtében minden nemzetnek nagyon komolyan kell tippkordnia azon, hogy minél több modern repülőgép álljon rendelkezésére. Az előadást egy olasz és francia film zárta be. Az egyik de Pinden olasz aviatikus utját mutatta be, a másik pedig Arachard és Lemaitre aviatikusok utját Párisból Dakarig. Popovici előadása után Ionescu hadnagy szavallata aratott nagy sikert, majd Borelné urasszony énekelt el nagy tetszés mellett egy Händeldalt és két román dalt, zongorán dr. Szelle Károly kísérte. A közönség zsufolásig megtöltötte a kulturpalota nagytermét és sokat tapsolt a közreműködőknek. Az előadás tiszta fővedelmét a képtár javára fordítják.

— Pacu Traján temetése. Vasárnap délután 5 órakor helvezték örök nyugalomra Pacu Traján szabóiparos holttestét, a Bocskay-tér 2. számú gyásházából, óriási részvét mellett. Aradnak ugyyszólván egész iparostársadalma elkísérte utolsó útjára az életében közbecsülésnek örvendő szabóiparost. A szertartást Popovici Elek esperes végezte, akinek gyászbeszéde után Olariu Justin ipartestületi társelnök bucsuztatta el a halottat. A szabóiparosok szindikátusa nevében Moskovitz Izidor helyezett koszorút szép beszéd kíséretében, a koporsóra és ezután megindult lassan a gyászmenet a temető felé.

— Acsev nyugdíjasok kérelme. Az Arad Csánádi Egyesült Vasutak február 12-én tartandó közgyűlése elé kérelemmel járulnak az Acsev nyugdíjasai, hogy nyugdíjaikat olyan mértékben emelje fel, hogy a nyugdíjra kényszerültek szerényen megélhessenek. Kérelmükben elpanaszolják, hogy amíg a tisztviselők ugyyszólván aranylejben kapják fizetésüket, addig a nyugdíjasok nyomorognak. Statisztikát közölnek, amely szerint 186 nyugdíjas 200—500 lejig terjedő nyugdíjból nyomorog, 174-en 600—1000 lejt kapnak, 15-en 2000 lejt, 10-en 3000 lejt, ketten 4000 lejt és ketten 5000 lejt havi nyugdíjat élveznek. Az Acsev nyugdíjasai memorandumukban annak a reményüknek adnak kifejezést, hogy a közgyűlés nem zárkozik el kérésük elől.

— Eljegyzés. Irom Szerénkét (Arad) eljegyezte Gombó Zsigmond. (Minden külön értesítés helyett.)

— Megölte az anyját. Ploestiből jelentik: Borzalmas gyilkosság történt a városban. Oprea Vasil 16 éves fiú pénzt kért tegnap az anyjától, aki megtagadta a kérelem teljesítését. A fiú délután megújította kérését és amikor újra visszutasításra talált, erőlyesen követelőzni kezdett. Veszekedés keletkezett anya és fiú között és a veszekedés folyamán a fiú egy vasdarabot ragadott és többször főbeütötte anyját, aki az ütés következtében meghalt. Az anyagyilkost letartóztatták.

**Ha jól akar nevetni,  
el ne mulassza  
KARINTHY  
humoros estjét  
február hó 11-én.**  
Jegyek: Sándor Farkasnál, Arad.

## Bíróság előtt az algyógyi dráma aradi hőse.

Ma tárgyalta a dévai törvényszék Stanoi Marius volt aradi tanár féltékenységi tragédiájának ügyét.

(Arad, február 7.) Még élénk emlékezetében él a közönségnek az a véres tragédia, a mely 1925. év nyarán történt Algyógyon, ezen a kies fekvésű erdélyi fürdőhelyen és amelynek szereplői aradiak voltak. Stanoi Marius akkor még aradi tanár fiatal felesége Algyógyon maradt és a férj egy napon váratlanul megérkezett. Stanoi tanár feleségéről bizonyos kompromittáló dolgokat hallott és elvakult féltékenységekben véres drámát rendezett az ottani szanatóriumban. Feleségét agyonlőtte és Unger Istvánt a szanatórium gyógyszerészét pedig súlyosan megsebesítette. Stanoi Marius tanár ellen gyilkosság és emberölési kísérlet címén indult meg az eljárás a dévai törvényszéken. Az első tárgyalás az elmúlt év őszére volt kitűzve, de nem tartották meg, mert a bíróság azt kívánta, hogy az összes tanúk az állam nyelvén tegyék meg vallomásaikat. Miután ez nehézségekbe ütközött, a tárgyalást elhalasztották. A következő érdemleges tárgyalást ez év január 31-én tartották meg, amikor kihallgatták az algyógyi tragédia élő szereplőit, valamint tanuit. Ítélethozatalra azonban akkor nem került sor, mert újabb bizonyítási eljárás, illetve bizonyításkiégészítés vált szükségessé. A tárgyalás folytatását a mai napra tűzték ki. A dévai törvényszék folyosóján már reggel kilenc óra előtt megjelent a vádlott, ügyvédje és az összes tanúk. A megnyitás után néhány tanu kihallgatása következett, majd a vádlotthoz intézett kérdéseket az elnök. Az ügyész rövid vádbeszéde után a védő emelkedett szólásra és ismertette azokat a lelki okokat, amelyek a férfi kezébe fegyvert kényszerítettek. Az ítélet meghozataláról, illetve annak kihirdetéséről lapzártáig nem érkezett híradás.

— Sven Hedin új felfedező-utra indul. Stockholmból jelentik: Sven Hedin, a nagy kutató 60 éves kora dacára a tavasszal új, 2 éves felfedező-utra indul Középázsia sivatagvidékére. Az út Kína északkeleti részén, a Kausa-tartományon, nyugati Mongolián és a kínai Turkesztánon vezet át. Sven Hedin egy svéd és két kínai geológus kíséri el útjára, továbbá egy archeológus, egy meteorológus, egy orvos és két gyűjtő. Az expedíció eredményét felerészben svéd, felerészben kínai tudományos intézetek közt osztják fel.

— Kiraboltak egy berlini bankházat. Berlinből jelentik: Vakmerő rablás történt tegnap délelben. Három álarcos bandita beállított a város legforgalmasabb részén levő Bernstein és társa banküzletbe, ahol Bernstein József cégtulajdonos tartózkodott egyedül. A banditák addig verték, míg eszméletlenül esett össze s azután magukhoz véve az ott található értékeket, elmenekültek.

— Andrényi-pezső az izr. nőegylet teaestélyén. Azt a kedélyt és vidám hangulatot, mely az izr. nőegylet tegnapi tea-estélyén végigvonult, az Andrényi-pezső csinálta. Az Andrényi-pezső és a Cremona Rósa a legjobb bárendezők, mert ahol jelen vannak, ott jelen van a jókedv is, kivilágos kivirradtig.

— A Rugescu festőművész kiállítása február 16-ig nyitva a Kulturpalotában.

— H. Sziklay Gizi Str. Cercetas'lor (Szt. Pál-uccai) tánciskolájában február hó 8-án kezdők részére új táncoklon kezdődik.

## SPORT

O Magyar rekord Davosban. Davosból jelentik: A nemzetközi korcsolyázó verseny első napján 500 méteren Eötvös Zoltán magyar bajnok 47.2 másodperccel magyar rekordot állított fel és harmadiknak érkezett a célhoz. Az 1500 méteres versenyben másodiknak 2 perc 29.6 másodperc alatt érkezett be.

Vérmergezést kapott Dempsey boxbajnok. Newyorkból jelentik: Dempsey boxbajnokot péntektől vasárnapig vérmergezés miatt hatszor operálták meg. A veszedelmet sikerült elhárítani, azonban nem hiszik, hogy a Tunneyval kitűzött meccsét a közeljövőben lebonyolíthassa.

O Az AMTE győztes a TMTE felett. AMTE—TMTE 4:3 (2:1). Az AMTE idej bemutatkozásáról elmondható, hogy az igen szerencsésen végződött és a csapat próbágaloppjából itélve, bajnokcsapatunk igen előnyösen használta ki a téli pihenőt. A TMTE váratlanul makacs és szívós ellenfélnek mutatkozott és az AMTE-nak ugyancsak erős dolga akadt, hogy az ezévi debüje jól sikerüljön. Sikerült azonban és ez mindenesetre kedvező augspicium a jövőre nézve. Mánya Demeter vezet te a mérkőzést.

O Az ATE revansa Timisoarán a Polytechnikum felett. ATE—Polytechnikum 2:0 (0:0). Az ATE múlt heti alapos vereségét váratlanul szép és eredményes játékkal korrigálta ki Timisoarán.

## Megoperálták Horváth Micit

Súlyos műtétet végeztek az aradi színház volt primadonnáján.

(Arad, február 7.) Róna Dezsőné Horváth Mici, az országosan ismert nevű primadonna ma délelőtt súlyos műtéten ment keresztül az aradi Therapia-szanatórium műtőasztalán. A népszerű operettdiva az elmúlt hét végén Temesvárott vendégszerepelt és név nap alatt hat előadásban lépett fel. Amikor Temesvárról hazatért, házi-orvosának dr. Löwinger Miksának gyomorbántalmáról panaszkodott. Löwinger dr. alaposan megvizsgálta a beteget, majd dr. Wiener Imrével való konzultálás után együttesen megállapították a diagnózist: Horváth Micit vakbélbántalmak győtrik és állapota szükségessé teszi az operatív beavatkozást.

Az operáció ma délelőtt 11 órakor történt meg a Therapia-szanatóriumban. Horváth Mici férje, Róna Dezső kíséretében jelent meg a szanatóriumban és a meglehetősen súlyos természetű operáció előtt nyoma sem volt rajta a félelemnek. Szinte jókedvűen beszélgetett az orvosokkal, sőt amikor a műtőasztalon elhelyezkedett, kedvesen mosolygott Róth Marcell dr. megoperálására. Nagy sáros asszony még ebben az új szerenkorben is kitűnő lesz. Pontban 11 órakor tették Horváth Micit fele a kloroformos kosarat és háromnegyed 12 kor ért véget az operáció, amelyet dr. Róth Marcell szakavatott keze végzett a primadonna kezelőorvosainak asszisztálásával. Konstatálták, hogy a művésznek vakbele szorosan össze volt nőve a vastagbélel és igen súlyos komplikációkat okozhatott volna, ha idejében meg nem történnék az operáció. A kitűnően sikerült műtét után Horváth Micit a szanatórium 9-es számú szobájába vitték, ahol csak este 7 órakor nyerte vissza eszméletét a narkózis kábulatából. A művész az este folyamán viszonylag jól érezte magát és orvosai biznak abban, hogy gyógyulása gyors és sima lefolyású lesz.



# RÁDIO

készülékek, akkumulátorok, alkatrészek | Tervezések, utasítások stb.

## Kecskeméti Sándor

Iátszerész és elektrotechnikai telepe TIMIȘOARA 2.

### Rádó-műsor.

Kedd, február 8. Wien—Grác, 20.05. Bécsi est. — 21.15. Kamarazene. — Pozsony, 20—22. Szimfonikus hangverseny. — Zágráb, 20.30. Operettelőadás. — Milano, 20.45. Operaelőadás. — Prága, 20.08. Hangverseny. Vidám est. — London—Daventry, 20.45. Szimfonikus hangverseny. — 23.45. Tánczene. — Lotzlig, 20.15. Hangverseny. — 22.15. Tánczene. — Stuttgart, 20. Hangverseny, utána paródiacst. — Frankfurt a. M. 16.30. Hangverseny. — Róma, 17.15. Hangverseny. — München, 20.15. Könyv indulók. (rádiózenekar) — Budapest, 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangversenye. — 19.20. Jelen előadás. — 19. Operaelőadás, utána Jazzband



## Magyar államtitkárné mint képviselőjelölt.

Aradmegyei földbirtokos a magyar pótválasztások egyik jelöltje.  
Lemondott a magyar felsőház alelnöke.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) A magyarországi kettős kerületekben a kormányjelöltek személye már többé-kevésbé ismert. Kápolnán Mayer János miniszter helyett Krisztián Imre kisgazda, Komáromban Klébelsberg Kunó gróf kultuszminiszter helyett Perényi Zsigmond, Magyaróváron az elhunyt Neuberger Ferenc helyett Darányi Ferenc győri főispán, Pakson Erdélyi Aladár helyett Zlinszky István kormányfőtanácsos, volt képviselő, Rétságon Bud János pénzügyminiszter helyett Zsitvay Tihor, házelnök, Sajószentpéteren Hermann Miksa miniszter helyett Desseffy Aurél, Szécsényben Bethlen István gróf helyett Krudy Ferenc, Veszprémben Vass József miniszter helyett Drehr Imre államtitkár a jelöltek. A keresztény

gazdasági párt jelöltjei pedig: Egerben Klébelsberg helyett Haller István, Gyöngyösön Vass helyett Hódossy Gedeon, Zalaszentgróton Vass helyett Gyömörey Sándor volt főispán, Mórton Zichy János helyett Hunyadi Ferenc gróf egykori aradmegyei földbirtokos.

A lapok szerint Schandl földmívelésügyi államtitkár megtartja csongrádi mandátumát és a deveçseri kerületben pedig feleségét léptetik fel kormánypárti programmal.

Itt írjuk meg, hogy Thaly Ferenc, a magyar felsőház alelnöke, ma levelet intézett Wlassics Gyula báró felsőházi elnökhöz, amelyben betegségeire való hivatkozással lemondott alelnöki tisztségéről. Utódjául Beöthy Lászlót, Biharmegye felsőházi kiküldöttjét, csütörtökön választják meg a felsőház alelnökévé.

## Mulatság.

### Az aradi izraelita nőegylet táncosestje.

Pompázatos sikerű volt a táncfilom alól felmentett vasárnapi mulatság.

(Arad, február 7.) Szombaton még a tévona tudatlanság és a lemondás csüggedtsége ült az arcokon: elmarad a Zsidó Nőegylet tea-délutánja, s vasárnap délután vig kedélyű, boldog mosolyu mulatnivalók tömött sora vonult fel a Központi-szálló felé: sikerült áthágni az akadályokat, nem veszett kárba a sok fáradozás és az a sok pompázatos szabóművészeti remek, amelynek színes selyemzuhatagában fürdött tegnap a Központi-szálló minden helyisége. Mert gyönyörű volt, felejthetetlenül szép volt ez a pompásan végződött, mintaszerűen megrendezett mulatság. Mindvégig a legnagyobbszűbb hangulat tüzesége fűtötte át s elmondható, hogy mindenki még sokáig élni fog a tegnapi táncos-tea emléke.

És csakis sikerrel, a siker leghatványozottabb fokával végződhetett az est, ha olyan rendezőgárda végezte a szervezést, az előkészítést roppant fáradságos munkáját, mely a következő hölgyekből állt: özv. Antal Zsigmondné, dr. Stauber Andorné, Münz Mártonné, Pick Ernőné, Steckl Adolfiné, Winternitz Jenőné, Havas Sándorné, Berger Albertné, Szücs F. Vilmosné, Tenner Józsefné, Schreyer Viktorné, Gartner Márkné, Geller Izidorné, Domán Sándorné, Deutsch Andorné, Vidor Sándorné, Vértes Henrikné, Fodor Gyuláné, özv. Kuttin Gyuláné és Szabó Lili. Hatalmas agitációt, minden elismerésre méltó tevékenységet fejtettek ki és munkájuk legkiválóbb dícsérete a mulatság fényes sikere.

A tea-délután keretében izléssel összeállított műsor is volt, amelynek kapcsán először László Andor színművész énekelt két müdalt frenetikus hatás, viharzó tetszésnyilvánítás mellett. Utána Barna Istvánné két kis tanítványa: Illés Olga és Holländer Gyuszi charlestont és black-bottom-t mutatnak bámulatos táncszépséggel. Majd Neumann Elza két táncszáma következett sok tapsot aratva. Ezután Berger Ernő, kis 12 éves csodahegedűs, Weil Magda tanítványa keltett általános meglepetést. Nagyszerű technikai felkészültség, nagy rutin, komoly művész öntudat jellemzi a fiatal művészyereket, akire minden bizonnyal még nagy-nagy karrier vár. Berger Ernőt édesanyja, a többi szármokot pedig Gellért Pál karnagy kísérte zongorán művészzel. A számokat Tolnay Géza ötletes konferánssa vezette be. — Műsor és uzsonna után pedig hajnalig tartó tánc következett és a fiatalok clementáris erővel ropták a legmodernebb táncokat. A megjelent hölgyek névsorát a rendezőség az alábbiakban állította össze részünkre:

Urasszonyok: Özv. Antal Zsigmondné, báró Neuman Alfrédné, báró Neuman Károlyné, Fodor Gyuláné, Deutsch Andorné, Stauber Józsefné, Winternitz Jenőné, Mairovitz Emilné, dr. Nagy Sándorné, Kornis Mártonné, dr. Stauber Andorné, Münz Mártonné, Pick Ernőné, Paunescu alezredesné, Kleinhandler Ábrissné, Lakatos Aladárné, Fenyő Jenőné, Tenner Józsefné, Domány Sándorné, dr. Vágvolgyi Jajosné, dr. Bogdán Virgílné, Schreyer Viktorné, Steckl Adolfiné, Seidner Bernátné, özv. Kuttin Gyuláné, Seidner Sándorné, Geller Izidorné, Hegedűs Gyuláné, Rosenfeldné-Hegedűs Bélyné, Friedmann Gyuláné, dr. Keppich Jakabné, Havas Sándorné, Gartner Márkné, Szöllösv Arnoldné, Fischer Mórné, Holzer Jenőné, Deutsch Sándorné, dr. Lukács Jenőné, Vidor Sándorné, Elefánt Józsefné, Eichenner Vilmosné, Neumann Sándorné, Földes Lipótné, Szücs F. Vilmosné, Kovács Miksáné, Hoffmann Sándorné, Berger Albertné, Schwartz Hermanné, Gál Albertné, Berger Sándorné, Lusztig Jenőné, Berger Ferencné, dr. Ujhelyi Józsefné, György Menyhértné, Berger Sámuelné, Löwinger Péterné, Raab Zoltánné, László Dezsőné, Weil Józsefné, Schwartz Hugóné, Ritter, Ármioné, Funkelstein Istvánné, Bodnár Zoltánné, Kell Józsefné, Vértes Henrikné, özv. Aufrecht Miksáné, Kun Józsefné, Székely Andorné, Barna Istvánné, Weininger Zsigmondné, dr. Höflich Béláné, Illés Miksáné, Szenes Henrikné, Delmedico Imréné, Szerényi Gézánné, Somogyi Gyuláné, Kornis Ödönné, Kornis Zsigáné, Fuchs Ignácné, Havas Böske, Fuchs Arnoldné, Gyenes Sándorné, Holländer Emilné, dr. Kardos Gézánné, Burza Kornélné, Reichenberg Dezsőné, dr. Groszman Alfrédné, dr. Olasz Pálné, Schwartz Béláné, Weisz Pálné, Weisz Jenőné, Ábrahám Simonné, Berger Zsófia, Hajnal Mórné, dr. Dénes Jakabné, Szende Arthurné, Weiszberger Mórné, Farkas Áronné, dr. Gara Ármioné, özv. Hajós Árpádné, Rajz Jenőné, özv. dr. Mann Adolfiné, Szimányi Aurélné, Herczeg Józsefné, Radnai Henrikné, Ungár Jenőné, Lánvi Izsóné, dr. Székely Ferencné, Vass Józsefné, Vajda Andorné (Budapest) s még igen sokan. Uraik: Báró Neuman Marika, Fodor Rózi, Bodnár Klári, Varsányi Kató (Budapest), Radnai Ili (Szeged), Stauber Margit, Gartner Oliv, Löwinger Irén (Kisjenő), Ritter Annus, Vágvolgyi Ella, Sonnenklar Lili (Pankota), Weininger Lonci, Szende Olga, Róth Irma, Nagy Erzs, Dózsa Vera, Dózsa Klári, Kovács Ily, Bródy Lili (Budapest), Szabó Klarisse, Reinhart nővérek, Goldschmidt Lili, Löwy Böske (Kisjenő), Dénes Klári, Nagy Klári, Farkas Lili, Hajós Mici, Messer Mici, Neumann Elza, Leopold Baby (Budapest) s még többen.

Vitézi bál Budapesten. Budapestről jelentik: Szombaton este a budapesti Fővárosi Vigadóban zajlott le a budapesti bál évad egyik imponáns mulatsága: a vitézek bálja. A vendégeket már a belépésnél gyönyörű látvány kapta meg. A pálmakertté alakított előcsarnokban a vendégeket történelmi idők szebbnél-szebb formaruháiba öltözött ludovikásokból és az 1-ső gyalogezred főiskolásaiból álló négyes sorfalak fogadták. Hunyadi Mátyás fekete hadserege, Bercsényi-, Simonyi-huszárok, Rákóczi kurucok, Mária Terézia testőrei, alabárdosok, palotaőrök, koronaőrök, rózsavagok, hattyulovagok, regősök, igricek, apródok, tródeák, szépségtapasztaló, csillogó pity-

## Práter Mici?

kés, kócsagioltas, prémsüveges, ezüstforgós, lödörös, tarsolyos csoportjai váltogatták fel egymást. Már díszes közönség gyűlt egybe, amikor Horthy koronázót és családját zengő harsonák és a magyar himnusz hangjai mellett fogadta bulcsi Jankó Kocsárd lovasági tábornok, honvédfőparancsnok, a bál elnöke. Majd a kormányzó páholya szemben felcsendül a vitézi regőcsoporthoz ajkán a vitézi csárdás, amelyet nyomban a cigányzene vett át és erre a bált a következő párok nyitották meg: gróf Bethlen Istvánné — vitéz Balogh Sándor, gróf Csáky Károlyné — vitéz Lipcsey Márton, vitéz Fáy Lászlóné — vitéz dr. Uhlayk Béla, Ferjentsik Ottóné — vitéz Baier Ferenc, vitéz Igmándy-Hegyessy Gézánné — vitéz Vida László, vitéz Kozma Miklósné — vitéz dr. Morótvay János, Derényi Gabi — vitéz Gombos Gábor, László Magda — vitéz Sághegyi László. A megnyitó tánc után 12 pár Bercsényi-huszárnak öltözött ludovikás festől csoportja vonult a kormányzó páholy elé és Fricsay zenekarának hangjai mellett eljárat a régi palotástáncot. A tánc végeztével sorfalat álló táncosok között Nemessányi László huszárszázados lépett a kormányzó páholy elé s kellemes bariton hangon üdvözlő énekkel köszöntötte a hölgyeket. Az ének refrénjét a ludovikások éneklara ismételte, miatt Nemessányi százados a fővédőasszonyoknak és védőasszonyoknak ibolyacsokrot nyújtott át. Ezután a ludovikások a vitézi csárdás hangjai mellett megkezdték a táncot, amely reggelig tartott.

— Themes álarcos-bálja február 26-án.

## „Állj meg ember!”

Megkezdte propagandamunkáját a hősök emlékezetére alakult aradi egyesülés.

(Arad, február 7.) Ma nagy plakátok tűntek fel a városban „Állj meg ember!” címmel. Az érdeklődést keltő s a közönség figyelmére apelláló plakátok tartalma a következő:

— „Háboruban elesett apád, testvéred, fiad követeli sirja gondozását! Helyetted gondoskodj róla a Hősök Sirja egyesület, de hogy gondoskodhasson: adj neki pénzt, amely nyit tudsz, de adj! Adományok, tagbeiratkozások itt nálunk. Kérj nyugtát. Ha becsületes vagy, adj! Az élő becsületbeli kötelessége a háboru halottjairól meg nem feledkezni.”

A plakátokat a „Hősök Sirja” aradi egyesület adja ki, amely — mint már jeleztük — ma megkezdte nagyszabású propagandáját, hogy a kitűzött, nemes céljait keresztül tudja vinni. Ma elfoglalta az egyesület irodája hivatali helyiségeit az aradi városházán s komoly, energikus munka kezdődik, hogy rendbe hozzassák a halott hősök sirjait és megfelelő módon gondoskodhassanak a hátrahagyott árvákról. Bizonyos, hogy Arad város társadalma kiveszi részét a kegyeletből és mindenben segítségére siet az egyesületnek. Az alapító tagok egyszersmindenkorra 1000 lejt fizetnek, míg a rendes tagok évi 24 lejjel járulnak a nemes munkához. Az egyesület ezenkívül bármilyen összegű adományt is elfogad és a legkisebb összegről is szabályszerű nyugtát ad.

## Práter Mici?

### Az aradi Apolloban

ma utóljára

### Rudolpho Valentinovall

a főszerepben

### COBRA

az asszonyok varázsa alatt.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.



# Jön! Biró Lajos ismert regénye Jön! Modern Dubarry

## KÖZGAZDASÁG.

### Leszállítják az egyszázalékos forgalmi adót.

A bélyegilletékekből fizetik a tisztviselőket.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A pénzügyminiszter a bélyeg-törvény, valamint az egyszázalékos adó módosításán dolgozik, ezenkívül a devizakereskedeleimről szóló törvény megváltoztatását is tervbe vette. Az első törvény módosításának célja a bélyegilletékekből befolyó állami bevételek emelése, összhangba hozva azokat a va-

lutáris helyzettel. Az így elérendő bevételi többletet a tisztviselők fizetésére fogják fordítani, amelyet addig csak a költségvetési feleslegből fedeztek. A kormány ezeket az emeléseket a bélyegjövödelmekből, tehát biztos forrásból kívánja fedezni. Az egyszázalékos forgalmi adót le fogják szállítani és a termelés, vagy pedig az országba való belépése helyén fogják beszedni.

Zürichben 2.95, Párisban 14.40 a lej.

(Arad. február 7.) Már a külföldet is foglalkoztatja a lej jelentős emelkedése. A bécsi Neue Freie Presse nagyobb cikket ír, amelyben a lej fel foglalkozik, s beavatott helyről származó értesüléseire való hivatkozással a lej nagyobbarányú emelkedését azzal magyarázza, hogy az utóbbi időben a külföld részéről jelentős gabonavásárlások történtek, melynek következtében nagymennyiségű külföldi deviza került az országba. A Neue Freie Presse különben úgy tudja, hogy Románia pénzügyi kormányzata arra törekszik, hogy a lej most elérje a 3 svájci centime-os kurzust, s egy későbbi időpontban aztán ezen a nívón történik meg a lej stabilizációja.

**Helyi valutaárak.** (Február hó 7.)  
**Kifizetések:** Berlin 42.35, Amsterdam 71.40, Newyork 177.75, London 865, Páris 7.07, Milánó 7.67, Prága 5.28.50, Budapest 31.20, Zágráb 3.14, Bécs 25.13, Zürich 34.30. — **Áru:** Márka 42, dollár 178, angol font 860, francia frank 7, olasz lira 7.60, cseh korona 5.30, pengő 31, dinár 3.14, osztrák schilling 25.10, svájci frank 34.30. — **Pénz:** Márka 41, dollár 175, angol font 820, francia frank 6.60, olasz lira 7, cseh korona 5, pengő 30.50, dinár 3, osztrák schilling 24.60, svájci frank 33.80. — Irányzat: lanyha.

**Zürichi tőzsdenyitás.** (Február hó 7.)  
Berlin 123.20, Amsterdam 207.95, Newyork 519.93.75, London 2521.75, Páris 20.44, Milánó 22.20, Prága 15.39.50, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 2.95, Varsó 57.50, Bécs 73.30.

**Zürichi tőzsdezárlat.** (Február hó 7.)  
Berlin 123.20, Amsterdam 207.95, Newyork 520, London 2521.75, Páris 20.43.50, Milánó 22.15, Prága 15.39, Budapest 90.90, Belgrád 9.13.50, **Bucuresti** 2.95, Varsó 57.50, Bécs 73.30.

**Bucuresti-i tőzsdezárlat.** (Február hó 7.)  
**Devizák:** Páris 7.03, Berlin 42.85, London 865, Newyork 178, Milánó 7.38, Zürich 34.30, Bécs 25.50, Prága 5.38. — **Valuták:** Napoleon 725, márka 42.50, leva 1.28, török lira 0.90, angol font 865, francia frank 7.10, svájci frank 34.50, olasz lira 7.80, drachma 2.10, dinár 3.15, dol-

na mozgósítható. Az izgalmas dráma mögött egy család mély tragédiája áll, melynek életén a kínódás és a srscsapások végzettszerűen vonulnak végig. A film minden jelenete izgalmas, érdekes és az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

### Az aradi Urániában ma, keddtől

## Ember a tűzben

filmjáték.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9 órakor kezdődnek.

### Kiadóhivatali üzenete

Mélyérzésül, Levél jeleztetés 10 szög 40 lej. Kivételesen elnyújtottunk.

Lapelárusítóinkhoz, Felhívjuk lapunk elárusítót, hogy a bizományba küldött lapokat a megadott kimutatás alapján minden hónap első napjaiban pontosan elszámolni és a hírlapok ellenértékeit a kiadóhivatalnak beküldeni sziveskedjenek. — Egyidejűleg arra kérjük elárusítóinkat, hogy makulatura elkerülése végett mindenkor tudassák velünk, ha a küldött mennyiség sok, hogy azt redukáljuk.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

## NYILTER.

E rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget. FIGYELMEZTETÉS.

Férjemtől, Deutsch Imrétől különváltam. Bármiféle nevemben történt kötelezettségvállalás tudtom és beleegyezésem nélkül történt s amennyiben bárkinek birtokában volna olyan irat, amelyen nevem szerepelne, azt hamisnak jelentem ki. Arad, 1927. február 8.

DEUTSCH IMRÉNE,  
született Klein Mariska.

FIGYELMEZTETÉS.

Figyelmeztetek mindenkit, hogy csakis az általam aláírt számlákért vállalom felelősséget.

Özv. Glück Ignacné.

Arad, Str. Episcopul Radu  
(Magyar-u.) 23.

810

OVAS.

Özv. Sepszi Mihályné, erdőhegyi lakos tudomására hozza mindenkinek, hogy leányának Sepszi Emmanak tényeiért felelősséget nem vállal és sem az eddigi sem a jövőbeni adósságait ki nem fizeti. 809

### Erzsébet Mozgó

Ma d. u. 6, 1/8 és 9 órakor utóljára  
DUNAKERINGÓ.

Az idei szezon legszebb vigjátéka.

Főszerepben Harry Liedtke és Lya Mara

A darabban előforduló oszdaszép eredeti ének-számokat az aradi színház opera művészei éneklik. Holnapról Az Orosz tigris Sfinx regénye után

lár 178, lengyel zloty 21, osztrák schilling 25.50, cseh korona 5.40.

— A prágai mintavásár. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy a prágai mintavásár folyó év március hó 20—27. napjain lesz.

— Megszüntették a csőd-eljárást Vulcu Maxim ellen. Megirtuk, hogy egy timisoarai cég csőd-kérelmet nyújtott be az aradi törvényszéken Vulcu I. Maxim aradi gyáros ellen, mert 90.000 lejes váltókövetelése nem nyert kielégítést. Az aradi törvényszék csőd-bírósa foglalkozott a kérelemmel és úgy határozott, hogy elutasítja a csődnyitási kérelmet, mert Vulcu Maxim aktívái jóval meghaladják a passzívák értékét, így nincs alap a csőd-elrendelésre. Megállapítást nyert, hogy Vulcu körülbelül 33 millió aktívával rendelkezik, míg a passzívák összege 23 millió lej körül mozog. A legnagyobb összeggel egy ismert pénzintézet szerepel, amelynek 10 millió követelése van. A gyáros kijelentette, hogy hitelezőit száz százalék erejéig kielégíti, de egy éves, kamatmentes moratóriumot kér. Valószínűleg a hitelezők el is fogadják az ajánlatot.

— Árverési hirdetés. A kereskedelmi és iparkamara ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy az oradeai (nagyváradi) állomási pénzváltó folyó év március hó 1-én délelőtt 11 órakor a cluji (kolozsvári) 7 üzemkihasználási igazgatóságnál tartandó nyilvános árverésen bérbe-adatik. Az árverési feltételek megtudhatók a Kamara irodájában.

### Mozi.

xx Rodolpho Valentino legnagyobb szerelmét hozza elénk az aradi Apollo mozgósínház filmúj-donsága, a Cobra, mely kedden kerül utóljára vetítésre. Az elhunyt nagy filmművész egy letört gróf szerepét alakítja, aki egy amerikai barátjának vállalatához kerül és ott csakhamar a vállalat lelke és vezetője lesz. Barátja megnősül, de a felesége szerelmese lesz Rodolpho Valentínóba, aki azonban erős marad és távol tudja magától tartani barátja feleségét. Itt újabb érdekes fordulatot vesz a film, mely hatásos befejezéshez érkezik el. Az előadások fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Biró Lajos regénye Modern Dubarry szerdától az aradi Apollóban.

xx Ember a tűzben a címe annak a nagyhatású drámának, melyet keddtől vetít az aradi Urá-

## Práter Mici?

### BORTERMELOK FIGYELMÉBE!

Sallanszky vizahólyag, préselt és szelített vizahólyag, francia borderittó, gelatín, szénsavas méz, szűrősbest, kénrud, kénpor, vászon-kénlap, szinlagyu parafadugók, olcsón beszerezhetők, angol rézgalic és raffia előjegyezhető: 648

ERDŐS PÁL fűszerkereskedő cégnél Arad, Piata Avram Iancu No 2.

### Eladó mozi

villanyáramra berendezett,  
ugyanott

motormorzsoló,  
üzemben is megtekinthető.

Cim Majlátfalvai Mozi Timia. 757

Arad, Str. Marasesti (Kossuth-u.) 11.

Arany koronák, fogak garantált arany drája 350—400 lej. Fém koronák — fogak darabja 100 lej. (Randolf, Victoria, Kosmos anyag)

### FOGASZAT!

Fehér fogak kautsukokra darabja 40 lej. Foghuzás (injektívus érzéstelenítés) 40 lej. — Vidékleknek megrendelések 24 órán belül eszközöltenek. 495

Frida D'MOUDJALIED  
vizsgáztott fogászónő

# APRÓ HIRDETÉSEK.

**Tudnivaló az apróhirdetésekről:** Az apróhirdetések díját az alábbiak szerint számítjuk. — Minden szövegértés ára hétköznap 4 lej — Lau, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 5 óráig vesszünk fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóházak fenntartják magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztasson, illetve helyesbítse. \* \* \* \* \* Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 181. \* \* \* \* \*

## Levelezés.

### Sajtókiadványok figyelmébe!

A legkifűnőbb sajtó a schweizer tejszóval készült. Hatásos nem romlandó készítmény. **Egger & Co. R.-T. vegyészeti gyár Cluj.** 8966

## Házasság.

**BANKHIVATALNOK** 24 éves keresztény, nősülés céljából megismerkedne nagyobb vagyonnal bíró kármossal, vagy fiatal özvegyvel. Csakis teljes című levelek „Komoly, 24” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérhetők. Diszkrét előfizetés. 824

## Alkalmazás.

**PEHÉRNEMŰ** és női felsőruha varrást vállalok házilag vagy lakásbent, esetleg üzlet részére is. **Schenk Károlyné, Arad, Str. Őrúz (Illés-uca) 20a.** 898

**MINDENES** leány azonnalra felvételt. **Sámuel, Orczy-u. 18. I. em.** 837

**KITŰNŐ EXISZTENCIÁT** nyújt egy nagy intézet komoly ügynököknek, akik magánjellegű látogatnak. — Ajánlatok: „Konkurrenzlos” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóháza kéretlek. 837

**MINDENES** leány könyvvél 16 szöveggel felvételt. **Arad, Str. Eminescu 38 szoba, ajtó 2.** 823

**NYOMDÁSZSEGÉD** szedő állást keres. **Heler, Boros Béni-tér 54.** 826

## Lakás.

**FÖTÉREN** 2 szobás lakóhelyisége azonnal kiadó. **Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.** 818

**KIADÓ** 4 szoba, cseled és fürdőszoba, villany és vízvezetékkel. **Várág építőmester, Arad, Bul. Carol 7.** 820

## Vétel és eladás.

**VESZEK** könyvtárakat, hangjegyeket, festményeket és hegedűket. **Kerpel Izso könyvkereskedése.** 7107

**KÉZI UTAZÓ BÖRÖND** nemesesrel. **Mária Terézia korabeli szokrény, Stingl zongora, storeok, rolós iratszekrény, különböző komplett szoba berendezések, tükrök, fotelok, szőnyegek, asztalok, székek, vitrin, festmények, gyermekkoszák, gyermekágy, férfi öltönyök, dísztárgyak, szamovárak, kávé, damaszt asztalneműk, moeka és étkező servizek, antik órák, Biedermayer szalon, trimó, villanylámpák, stb. eladó. **Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em., jobb.** 1000**

**KÉT** drb. könnví egyes stráfkocsi olcsón eladó. **Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.** 806

**BIZOMÁNYBA KERESK** dísztárgyakat, bördöndöket, mű- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruháneműt, egyes butorárbakat stb. — **Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-uca) I. em. jobb.** 1000

**CSEPLŐGÉP** nagy 8-as magánjáró eladó. **Docmanov Dusan Arad-Gai, Strada Fantanei 89.** 816

**BUTORLERAKATBAN** legolcsóbb árban kaphatók: ebédők, hűtőszobák. **Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9.** 881

## Mészáros jégazekrény

**eladó.**

Bővebbet: 814

**BECKER** mészárosnál Aradul-nou.

## Akar Ön olcsón vásárolni?

vásznat, siffent, damasztot és mindenféle menyasszonyi kiegészítőt, úgy keresse fel

## RIPPNER és BENKO

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-uca) díszruházrész.

**Oriási választék setymek és divatszövetekben.**

## Ingtalan.

**ELCSEPERLÉNEM** házamat egy kisebb házzal. **Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.** 812

## Radio készülékek és alkatrészek

Audion csövek és hangosan beszélők legolcsóbban **Varga és Rosenfeld** Radio és villanyfelszerelési vállalatnál **Arad, Bul. Reg. Maria 12. = Telefon: 808.**

## Üzletek.

**ÜZLETHELMISÉG** kiadó. **Arad, Str. Bui nescu 32. Kriszto-báz.** 844

**KÉPES** keresek kimeneteli hentes és másféle szakmához, kinek legelőbb 50.000 leje van, szakképzettség, nem szükséges. **Választ „Hentes” jelzéssel az Aradi Közlöny kiadóháza kérés.** 819

**KIADÓ** udvari helyiség műhelynek. **Arad, Bul. Carol 7.** 821

Sziléziában égetett

**KOKSZ** 370.— lej

**LUPÉNYI** 250.— lej

házhoz szállítva.

**Avram STERN** si Comp. **Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros B.-tér) 56.**

## Eladó kényelmes uriház

5 szobás, fürdőszobás elfoglalható lakással, kerttel, autógarázszal. **Cím az Aradi Közlöny kiadóháza. 618**

## Gazdálkodásra alkalmas

4 szobás, fürdőszobás magánház 459 négyszögű telekkel, 12 kőszágra istállóval, kb. 60 sertésre alkalmas, szép gyümölcsös kerítéssel igen olcsón eladó. **Kizárólagos megbízotti: Györfi „Mures” irodája Arad.** 15283

## Három szobás lakást

keresek, lehetőleg fürdőszobával, központban májusra, modern lakások előnyben. **Cím az Aradi Közlöny kiadóháza. 807**

## Előkelő biztosító társaság

**Arad székhellyel főügynököket keres.**

Ajánlatok: „Elt. 145” jelzéssel **Rudolf Mosse E. A.** hirdetési irodához **Timisoara, I., Str. Mery 2.** intézendők.

No. 30829—1926. 664—1927.

**PUBLICATIUNE DE LICITATIE** ARMERESI HIRDETMEY.

Subsemneamul executor comunal din Arad in sensul §-lui de lege LX, din anul 1881, prin aceasta publica, ca in urma deciziei din anul 1927, de sub No. 30829—1926, 664 Autoritatea Industrială Instanta I Arad ceptuandu-se pentru suma de 90.000+5000 lei, si acc. executiunea de escontentare in favorul Wimwa Cristian si Botor Ioan contra Fabrica de ghete „Transylvania” propoz. Krich Heieric masini cuprinse si supracuprinse cu aceste ocaziunea si pretuite in 96.000 lei se vor vende prin licitatie publica deci in urma deciziei de sub No. 30829—1926, 664—1927, pentru incalzarea pretului de lei 90.000+5000 capital speciale de lei 580 stabilite pana astazi sa decida termenul de licitatie pe 21. Februarie 1927, ora 4 d. m. in Arad Str. Ioan Ceavim 52—56. si la acea comparatori inainte cu acea observare, ca miscutoarele din sus in sensul Art. de lege II din anul 1881. §-lui din partea celui mai sus aceste miscutoare se vor vende si in pretul estimat.

Intrucat miscutoarele licitande sau cuprins si supracuprins din partea altor creditori si acestea au castigat drept de executare asupra licitatiei in sensul §-lui 12. a legii II, din 1881. se va ceptea si in favorul lor.

Arad, la 5. Februarie 1927.

Györfyossy R. execution comunal.

815

# B

## elvárosi bérbházakra

törlesztéses (amortizációs) kölcsönök  
dollárban vagy angol fontban  
kaphatók.

Bővebbet:  
**Berzog Sándor** Arad, Strada  
Bratianu 17.

# Apám! Vigyázz!

Iskola szövet  
méterenként Lej 480.—  
Iskola szövet  
prima-prima Lej 560.—

## MUZSAY-nál

ARAD, színházzal szemben.

# Téglagyári-szén, gázkoksz,

ab saját raktár ORSOVA.

öntődei-koksz,  
sziléziái-szén,  
sziléziái-koksz,  
kovács (kohó)-szén,  
kovács (kohó)-koksz,  
öntődei-nyersvas.

## Alfréd Löwenbach & Co.

BUKAREST, Calea Victoriei No. 128.

## Böszörményi János lakatosműhelye

Arad, Str. M. Nicoara 8. (Petőfi-u.) minden szakmába vágó, munkát elvállal u. m.: építványalkás, díszítés, takaréktűzhelyek és mindenféle vasszerkezeti munkák szakszorú elkészítését. Javítások pontosan és gyorsan.